

Аналіз освітнього середовища Білківського ЗЗСО

(результати роботи творчої групи під керівництвом Яременко Т.А.)

Освітнє середовище закладу освіти охоплює широкий спектр фізичних, соціальних, психологічних та навчальних аспектів, які впливають на навчання та розвиток учнів. Воно має вирішальне значення для успіху навчального процесу та формування особистості кожного учня.

Освітнє середовище важливо ретельно аналізувати та постійно вдосконалювати з метою забезпечення найкращих умов для навчання та розвитку учнів. Розуміння його складових дозволяє школам та педагогічним колективам створювати ефективні стратегії та програми для досягнення високих результатів навчання та виховання.

Аналіз освітнього середовища закладу освіти – це процес оцінки різних аспектів навчального закладу з метою зрозуміти його сильні та слабкі сторони, визначити проблемні питання та виявити можливості для покращення. Освітнє середовище включає в себе фізичне, соціальне, психологічне та навчальне середовище, які впливають на навчання та розвиток учнів.

З метою моніторингу ефективної організації освітнього середовища в Білківському закладі загальної середньої освіти застосовувалися наступні методи збору інформації: спостереження за освітнім середовищем, опитування, анкетування педагогічних працівників, анкетування здобувачів освіти, батьків, вивчення документації, інтерв'ю з практичним психологом.

Відповідно до результатів дослідження, заклад освіти забезпечує безпечні та комфортні умови для навчання та праці. Приміщення відповідають всім санітарно-гігієнічним нормам та вимогам пожежної безпеки. Територія закладу є безпечною та обладнаною для зручного та приємного проведення часу учнів і працівників. Продовжується постійний моніторинг умов та регулярне проведення необхідних ремонтних та оновлювальних робіт для підтримки високого рівня безпеки та комфорту.

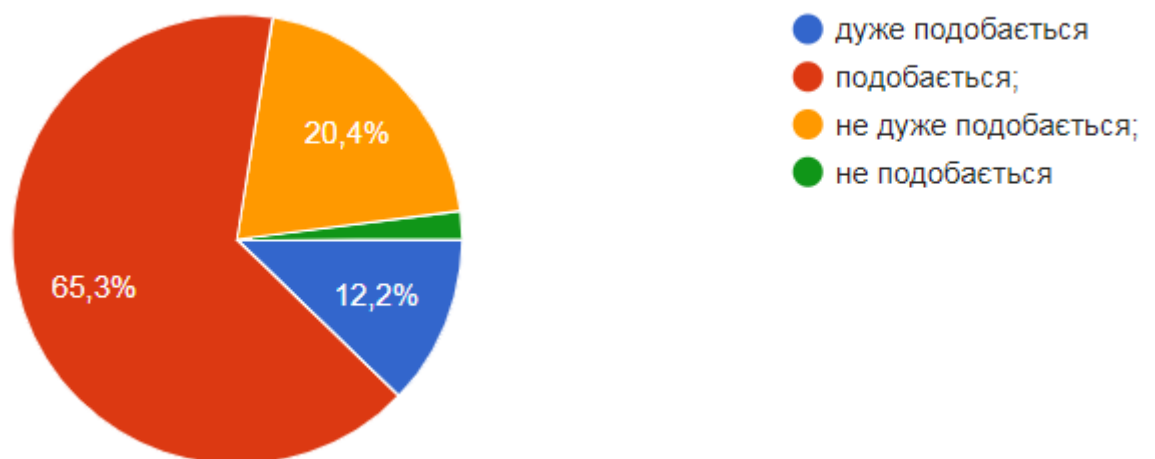
Таким чином, спостереження, аналіз шкільної документації, опитування, щодо ефективності організації освітнього середовища показав, що облаштування території закладу та розташування приміщень є в цілому безпечними. У закладі освіти забезпечується комфортний повітряно-тепловий режим, належне освітлення, прибирання приміщень, облаштування та утримання туалетів, дотримання питного режиму, раціональне використання приміщень і комплектування класів, є робочі (персональні робочі) місця для педагогічних працівників та облаштовані місця відпочинку для учасників освітнього процесу, необхідні для реалізації освітньої програми та забезпечення освітнього процесу. Учасники освітнього процесу дотримуються вимог щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки. Організація харчування у закладі освіти сприяє формуванню культури здорового харчування у здобувачів освіти. У закладі освіти застосовуються технічні засоби та інші інструменти контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет. Учасники освітнього процесу дотримуються прийнятих у закладі освіти правил поведінки. У закладі освіти не забезпечується архітектурна доступність території та будівлі для осіб з особливими освітніми потребами, приміщення (туалети, їдальня, облаштування коридорів, навчальних кабінетів тощо) і територія (доріжки, ігрові, спортивні майданчики тощо) не адаптовані до використання всіма учасниками освітнього процесу. У закладі освіти наявні та використовуються ресурсна кімната, дидактичні засоби для осіб з особливими освітніми потребами. Простір закладу освіти, обладнання, засоби навчання сприяють формуванню ключових компетентностей та наскрізних умінь здобувачів освіти. Простір і ресурси бібліотеки (інформаційно-ресурсного центру) використовуються для індивідуальної, групової, проектної та іншої роботи у рамках освітнього процесу, різних форм комунікації учасників освітнього процесу.

Наступною складовою дослідження ефективності організації освітнього середовища було анонімне анкетування, яке проводилося із здобувачами освіти, їх батьками та вчителями.

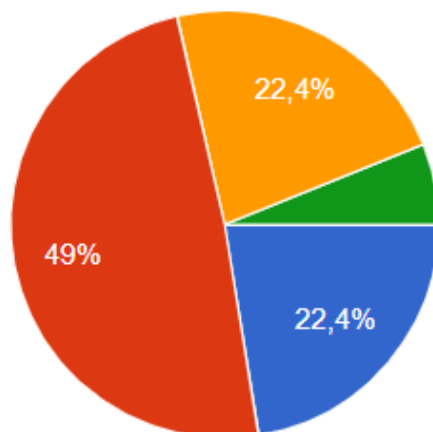
Метою першого опитування є оцінка задоволеності учнів умовами освітнього середовища в закладі, виявлення сильних сторін та можливих проблем, а також збирання пропозицій щодо покращення навчального процесу та шкільної інфраструктури

Після проведення анкетування здобувачів освіти, отримали наступні результати:

1. Вам подобається перебувати у школі?

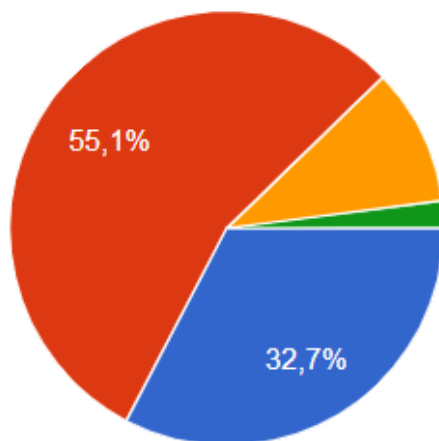

2. Вам комфортно у школі?

- комфортно;
- в цілому комфортно;
- не дуже комфортно;
- некомфортно.

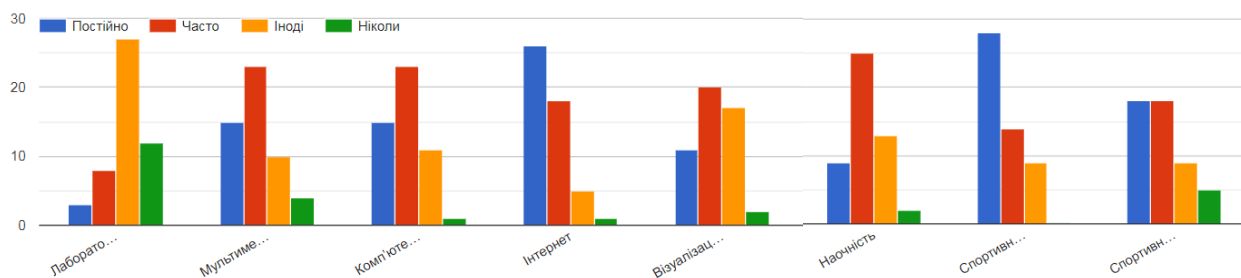
3. Вас задовільняє розклад занять?

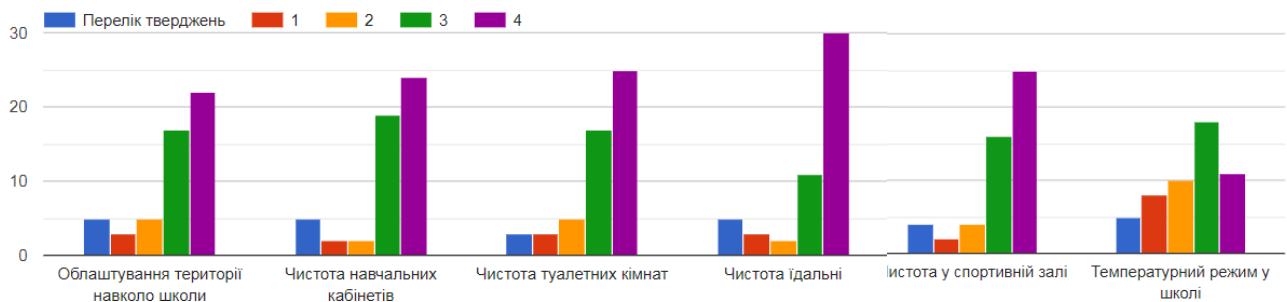
- так, цілком задовольняє;
- переважно задовольняє;
- переважно не задовольняє;
- цілком не задовольняє.

4. Якщо розклад занять не задовільняє, то чому?

5. Чи використовується під час навчання та позаурочних заходів:

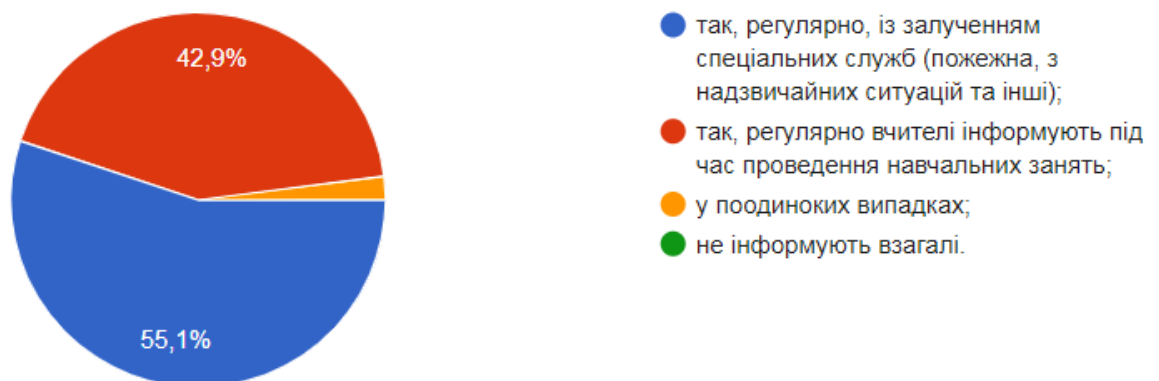
6. Як Ви оціните за 4-бальною шкалою (1 – дуже погано ... 4 – відмінно)

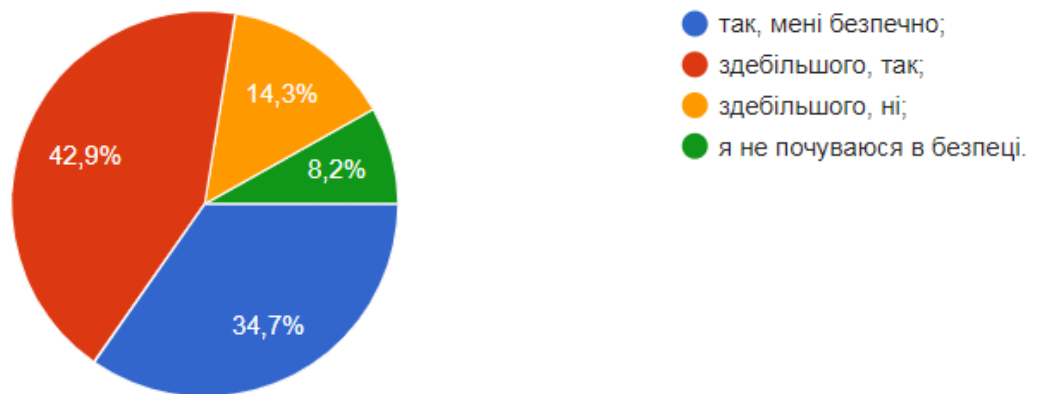
7. Чи є харчування, яке пропонує шкільна їдальня, смачним та корисним?

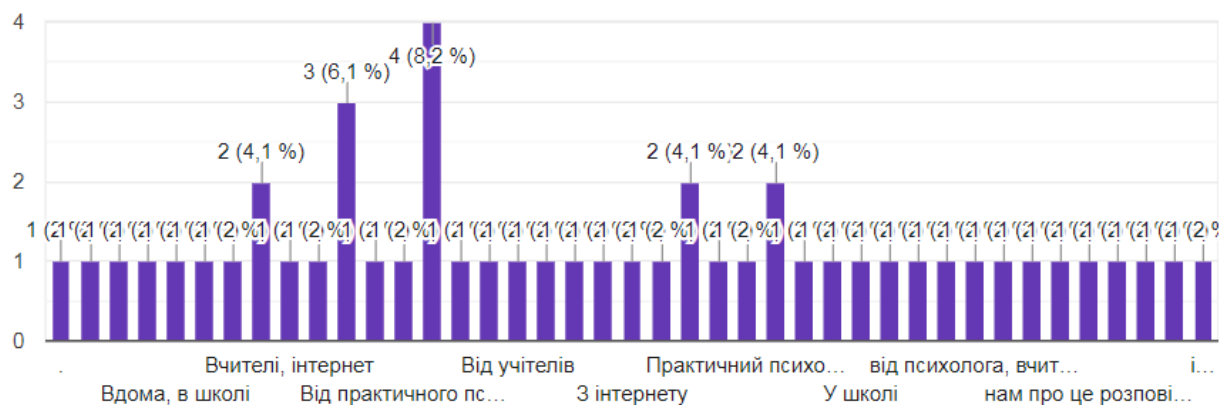
8. Чи інформують Вас учителі, керівництво школи щодо правил охорони праці, техніки безпеки під час занять, пожежної безпеки, правил поведінки під час надзвичайних ситуацій?

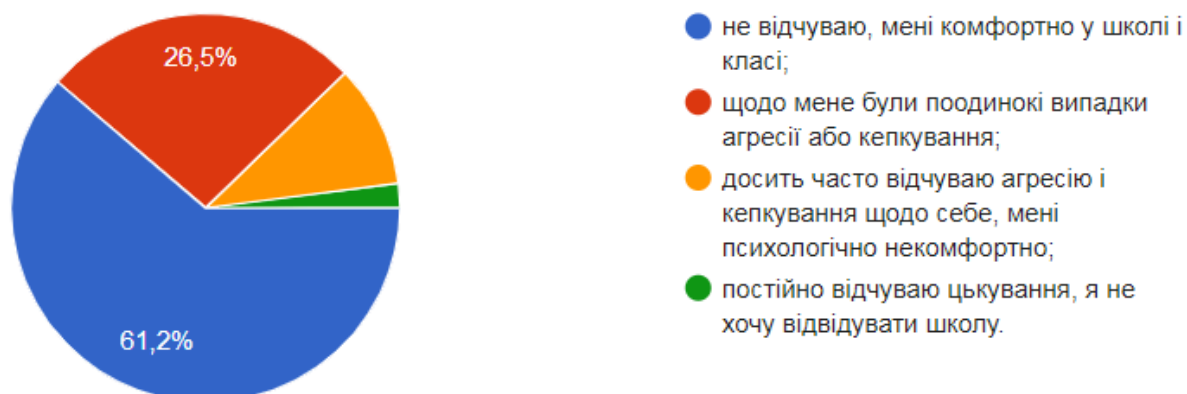
9. Чи відчуваєте Ви у безпеці, перебуваючи в школі?

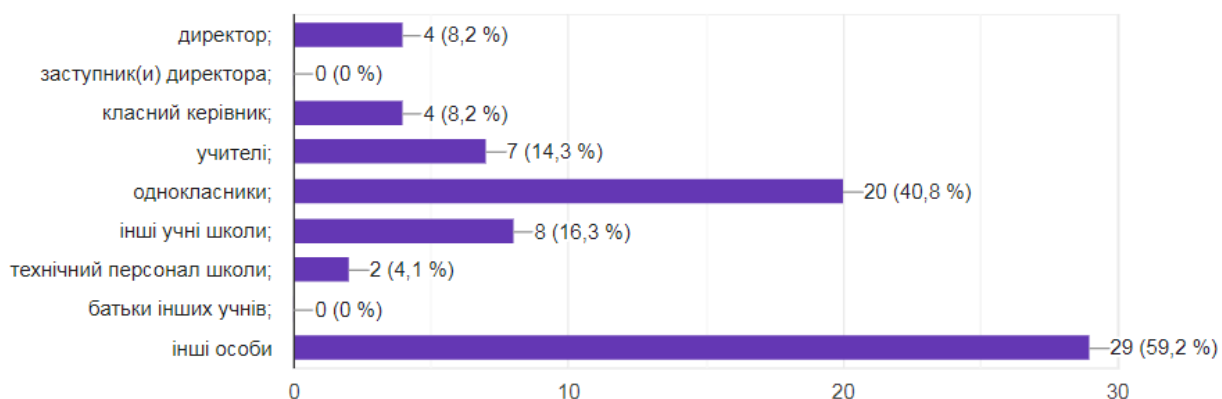
10. Звідки Ви отримувате інформацію про те, що таке булінг, інші форми насильства?

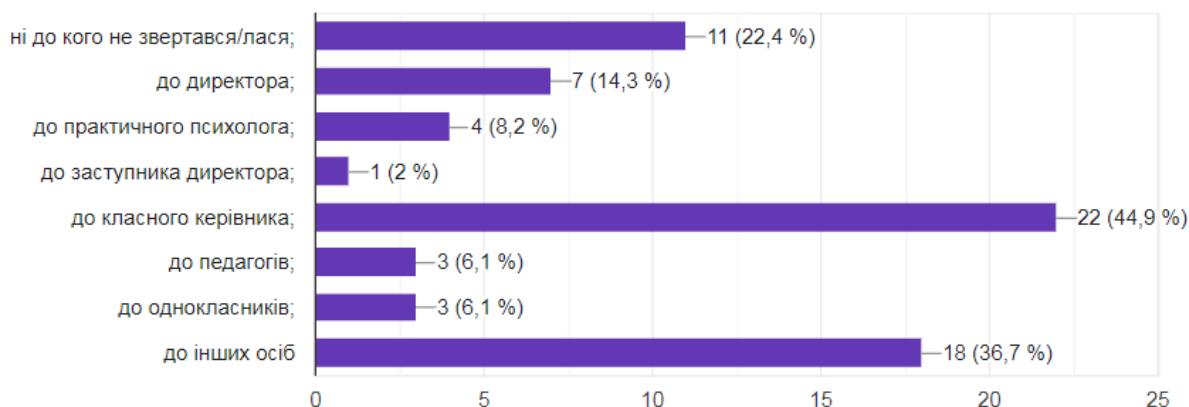
11. Чи відчуваєте Ви у школі булінг/цькування (систематичні дії (або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві)?

12. Якщо Ви потерпали від булінгу /цькування у школі, то від кого?
(можливо обрати кілька варіантів відповідей):

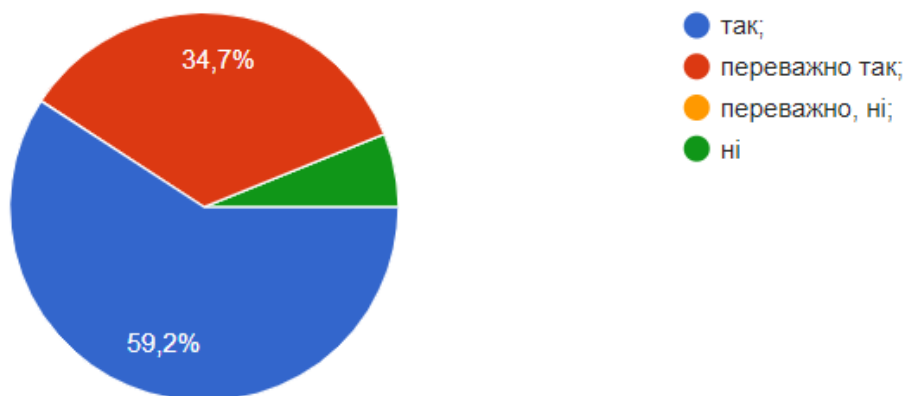
13. Якщо Ви потерпали від випадків булінгу (цькування), чи стали його свідком, то до кого Ви звертались за допомогою у закладі освіти?
(можливо обрати кілька варіантів відповідей)

14. Чи допомогло це звернення зупинити булінг (цькування) відносно Вас?

15. Керівництво закладу освіти доступне та відкрите до спілкування?

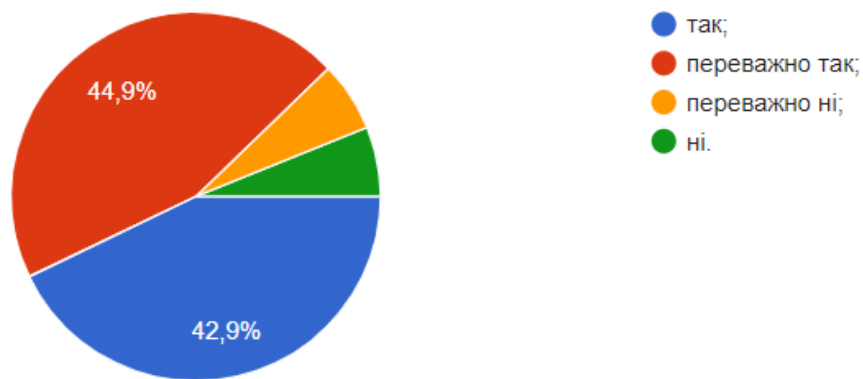
16. Чи розглядає керівництво закладу освіти Ваші звернення?

17. У Вашому закладі освіти розроблені правила поведінки? Чи ознайомлені Ви з ними та дотримуєтеся їх?

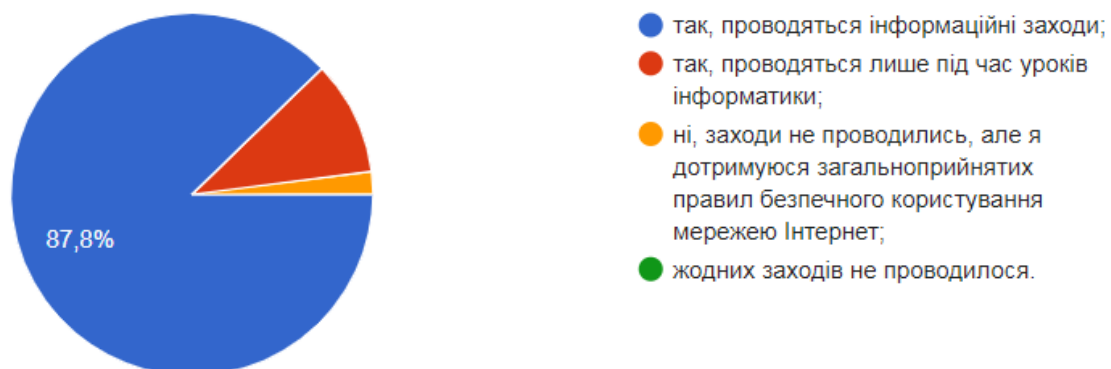
18. Чи дотримуються Ваші права у закладі освіти?

19. Якщо Ваші права у закладі освіти порушуються, то які саме і в чому це проявляється?

20. Інформує Вас заклад про те, як безпечно користуватися Інтернетом?

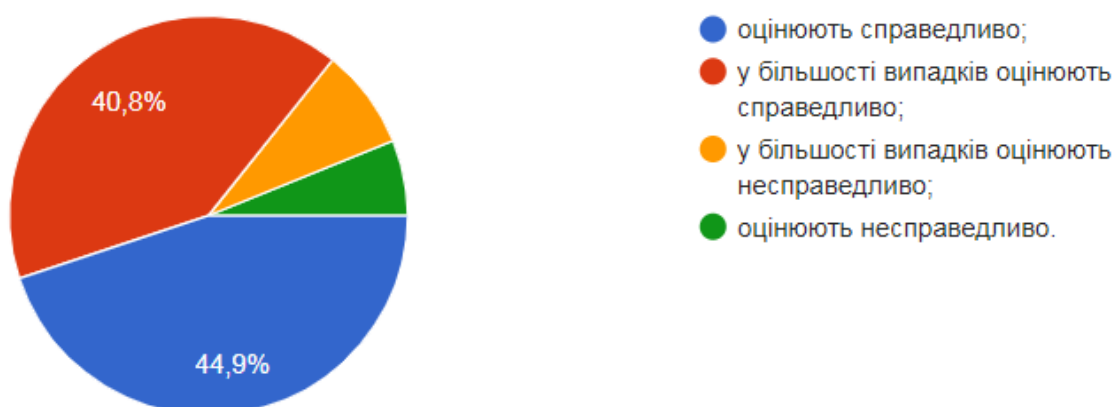
21. Наскільки Ви погоджуєтеся з наступними твердженнями

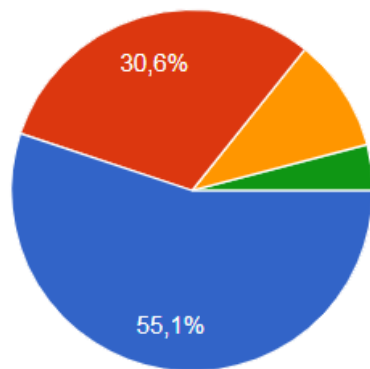
22. Ви отримуєте інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень?

23. Наскільки вчителі справедливо оцінюють Ваші навчальні досягнення?

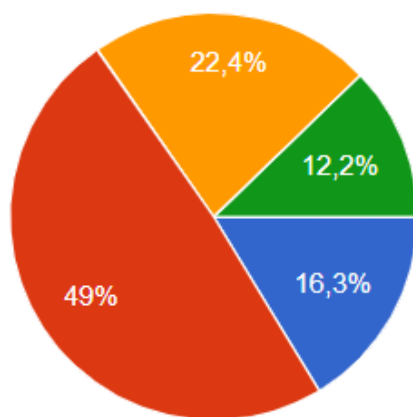

24. Наскільки доступно вчителі пояснюють та аргументують виставлення оцінок?

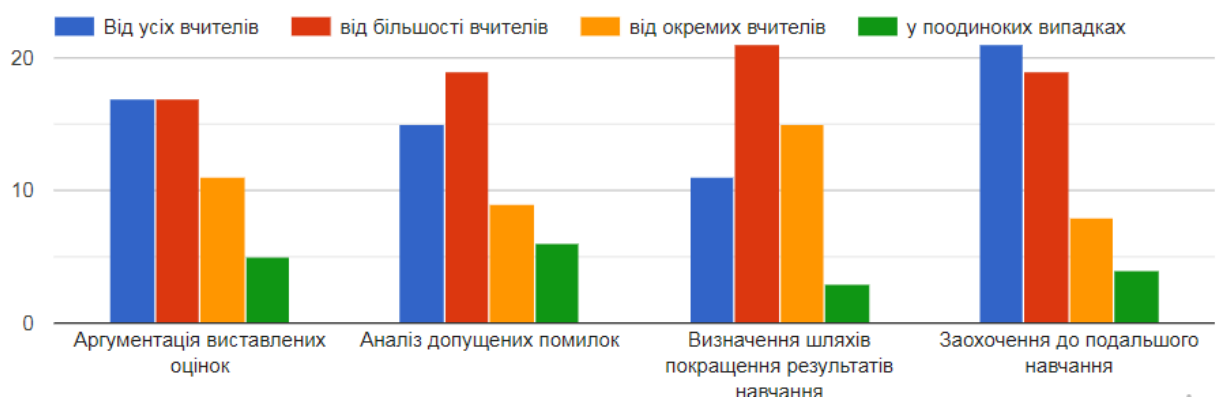
- вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що я можу отримати ту чи іншу оцінку, а після о...
- вчителі, в переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку лише на моє п...
- вчителі дуже рідко попередньо пояснюють вимоги до оцінювання, н...
- вчителі ніколи не пояснюють вимоги до оцінювання, відмовляються обгр...

25. Чи здійснюєте Ви самооцінювання результатів своєї роботи під час занять?

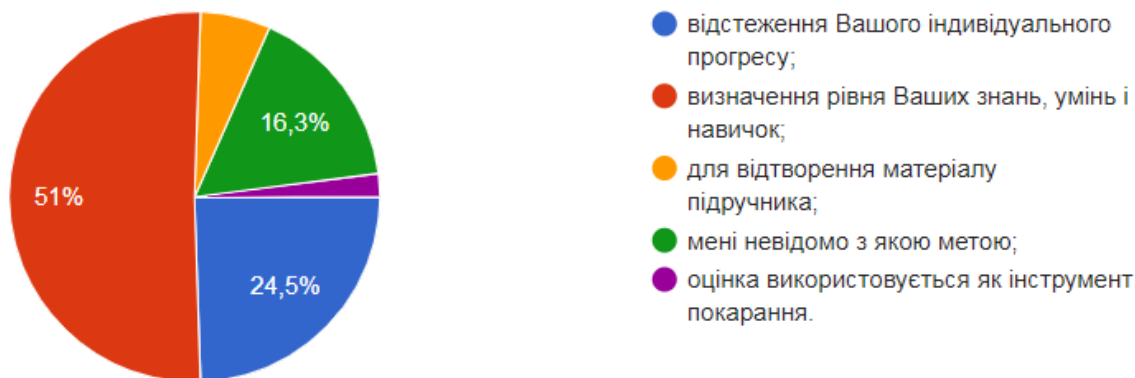

- так, постійно;
- здебільшого, так;
- дуже рідко;
- ніколи.

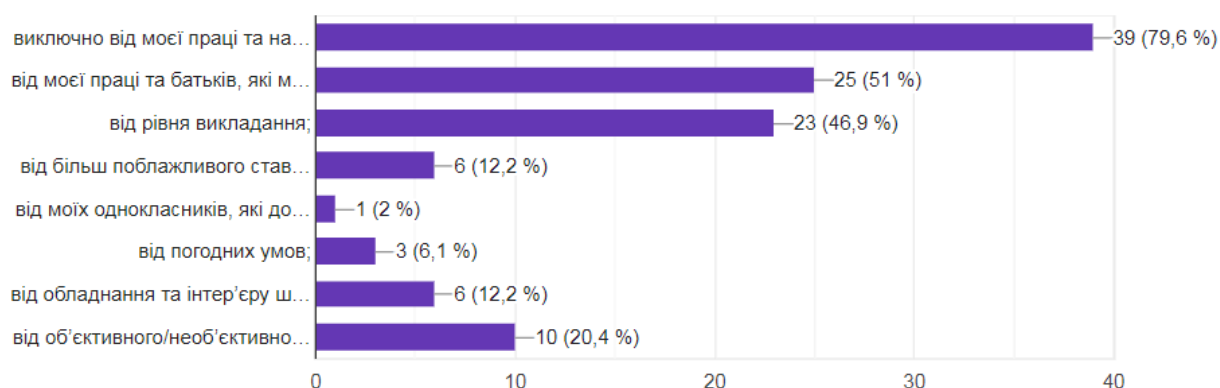
26. В яких формах Ви, як правило, отримуєте зворотній зв'язок від вчителів щодо Вашого навчання:

27. На вашу думку, у школі оцінюють Ваші навчальні досягнення з метою:

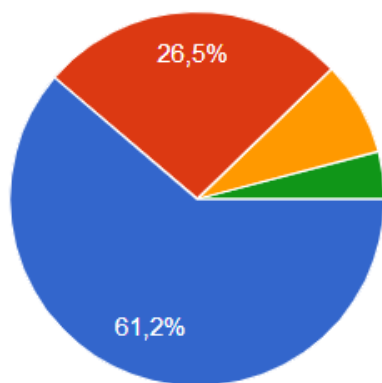
28. Від кого (чого) залежать Ваші результати навчання?

29. Ваша думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків?

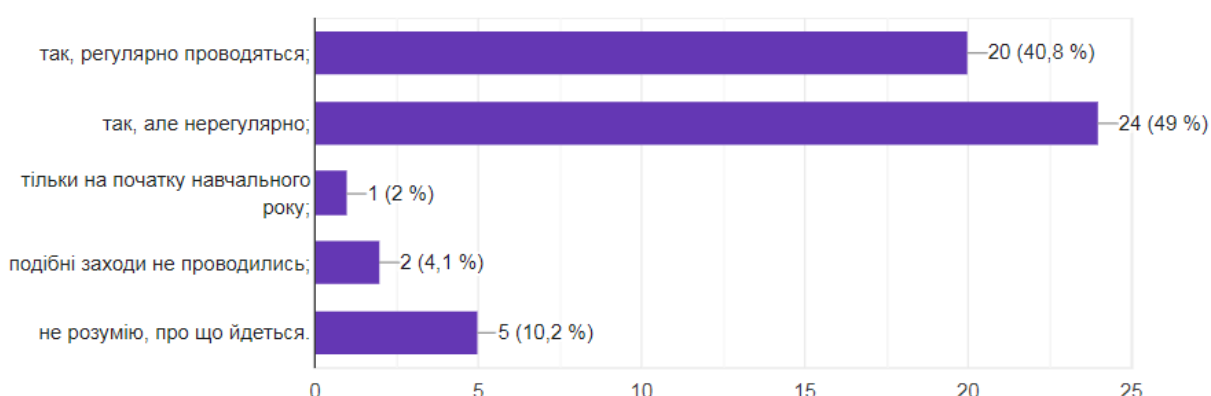

30. Укажіть твердження, з яким Ви найбільше погоджуєтесь

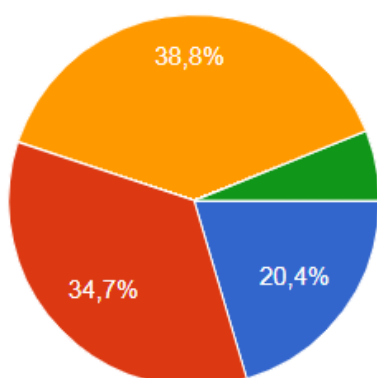

- я відповідально ставлюсь до навчання, усвідомлюю його важливість для подальшого життя,...
- я відповідально ставлюсь до навчання, усвідомлюю його важливість для подальшого життя, а...
- освітній процес у моїй школі не сприяє відповідальному ставленню до навч...
- вважаю, що школа не готує випускника до життя, тому у мене ві...

31. Проводяться з Вами бесіди про важливість дотримання академічної доброчесності: неприпустимість списування та плагіату, необхідності вказувати джерела інформації, які використовуються тощо?

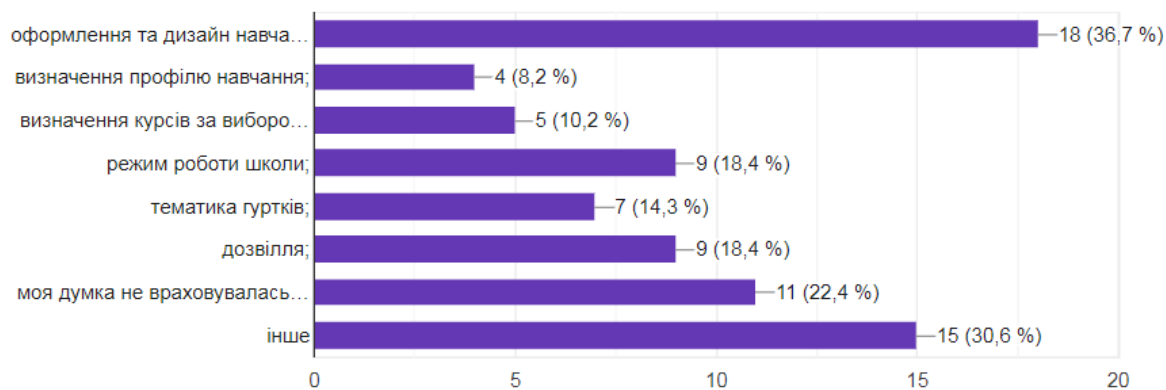

32. З якою метою Ви відвідуєте шкільну бібліотеку?

- для самопідготовки, консультацій, проектної роботи;
- відвідую тільки для отримання необхідної літератури та підручників;
- не користуюсь шкільною бібліотекою.
- відвідую під час зустрічей з письменниками, виставок учнівських робіт, іншої культурної діяльності;

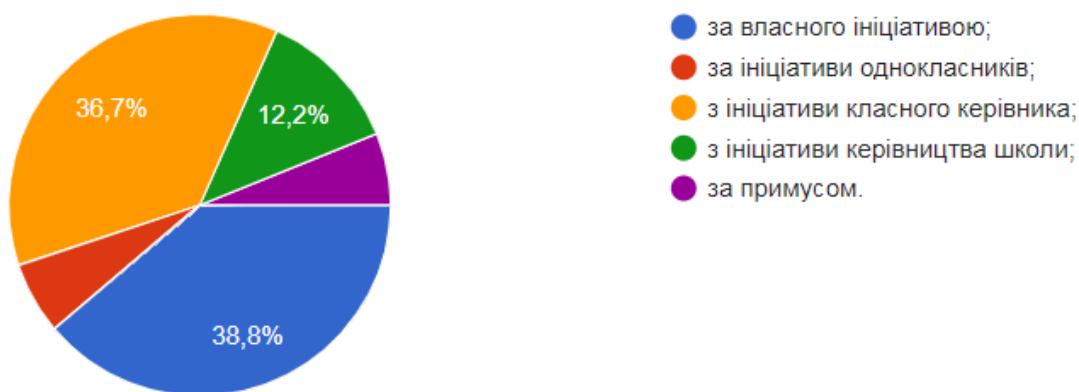
33. Оберіть питання, у вирішенні яких Ви брали участь?

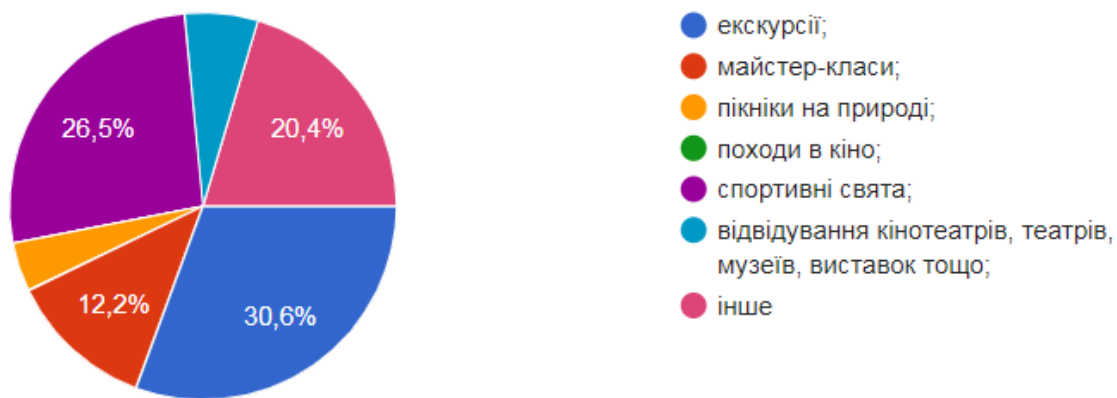
34. В яких ініціативах (заходах, проектах, подіях тощо) Ви берете участь?

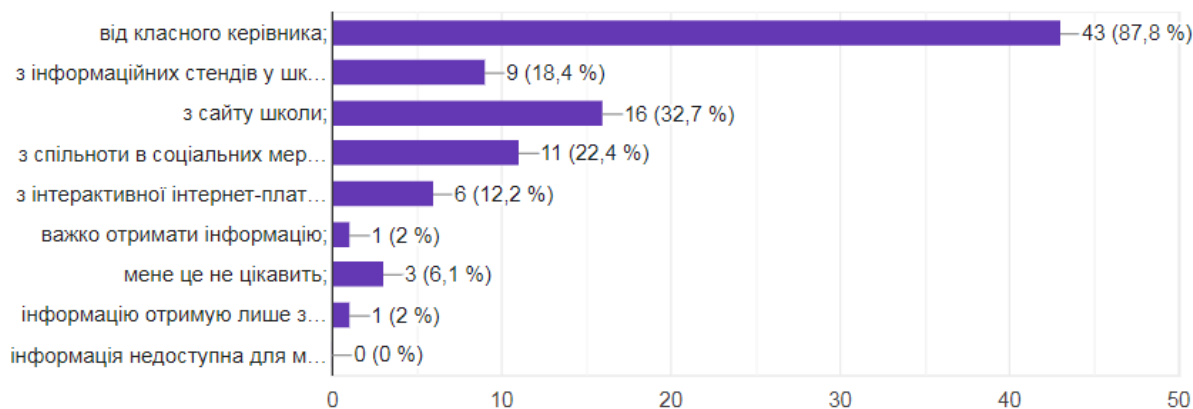
35. Найчастіше участь у вищезазначених заходах Ви брали:

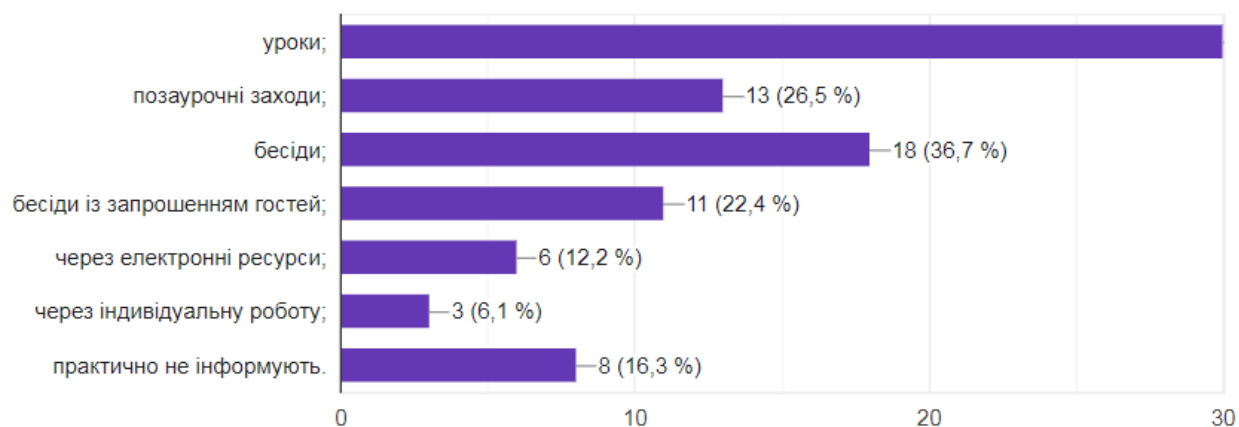
36. Які позаурочні заходи організовуються у школі?

37. Як Ви отримуєте інформацію про діяльність школи та про події, які в ній відбуваються?

38. У яких формах вчителі і керівництво інформують Вас про негативне ставлення до корупції?

Таким чином, проведене опитування учнів дозволило зібрати цінну інформацію про їхні враження та потреби, що допоможе закладу освіти покращити умови навчання та створити сприятливе середовище для всебічного розвитку учнів.

Виходячи з отриманої інформації, можна зробити загальні висновки та винести рекомендації:

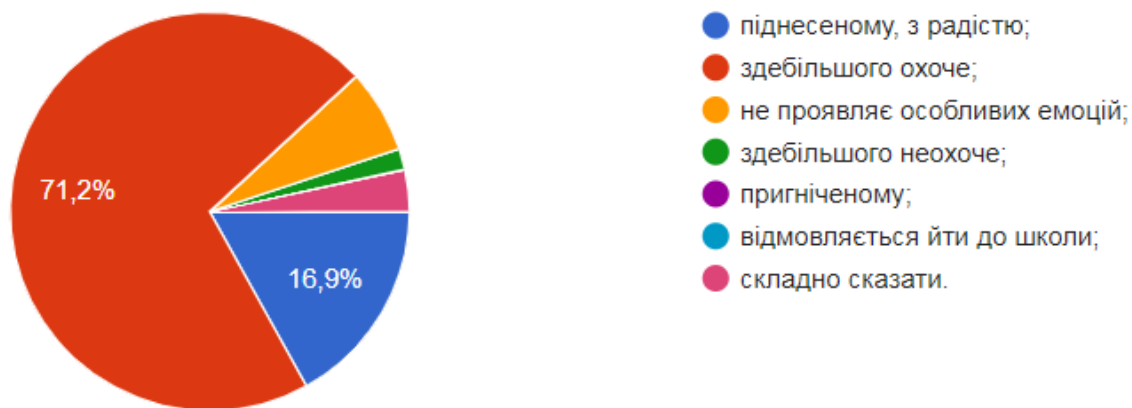
1. Необхідно підвищити увагу до питань матеріально-технічного забезпечення шкільних приміщень.
2. Важливо покращити умови в класах, зокрема, забезпечити належне освітлення тощо.
3. Потрібно продовжувати працювати над підтримкою позитивного взаємовідношення між вчителями та учнями, а також вирішувати конфліктні ситуації вчасно та ефективно.
4. Звернути увагу на розширення асортименту додаткових заходів та гуртків, щоб задовольнити різноманітні інтереси учнів.

Ці результати допоможуть адміністрації школи та педагогічному колективу вдосконалити умови навчання та створити сприятливе середовище для всебічного розвитку учнів.

Щоб оцінити якість освітніх і управлінських процесів та напрацювати рекомендації щодо вдосконалення своєї діяльності було проведене анонімне анкетування серед батьків здобувачів освіти. Метою опитування є отримання зворотного зв'язку від батьків учнів щодо умов освітнього середовища, виявлення сильних сторін та проблем, а також збирання пропозицій для покращення навчального процесу та шкільної інфраструктури

Результати дослідження можна подати у вигляді інфографіки:

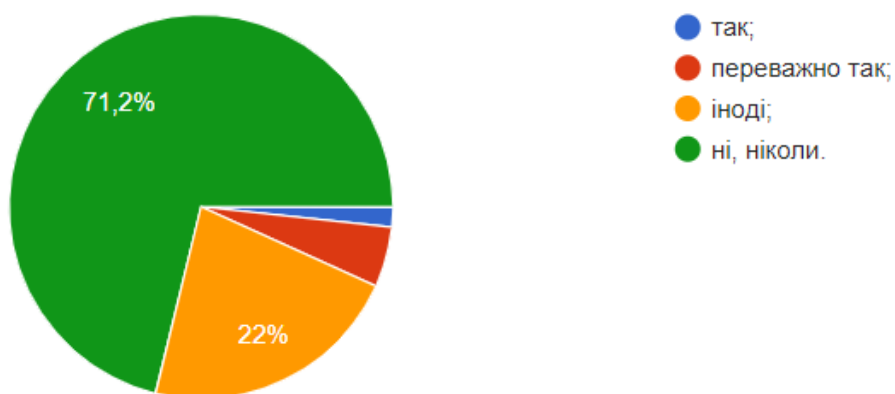
1. У якому настрої ваша дитина, як правило, йде до школи:

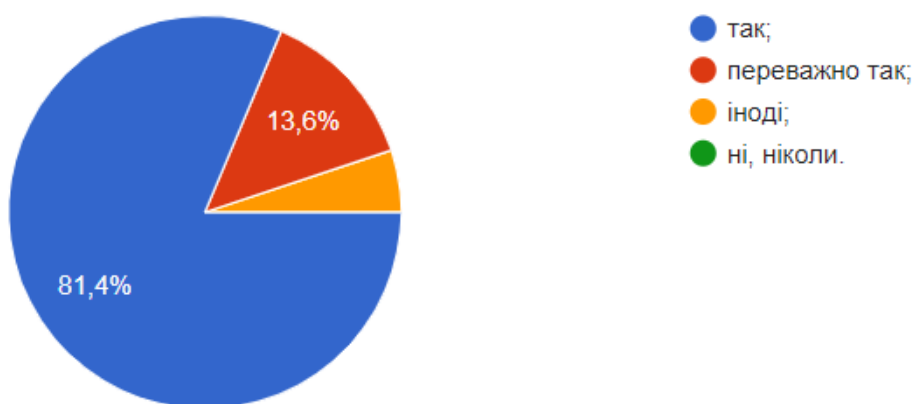
2. З чим Ви пов'язуєте небажання Вашої дитини йти до школи?

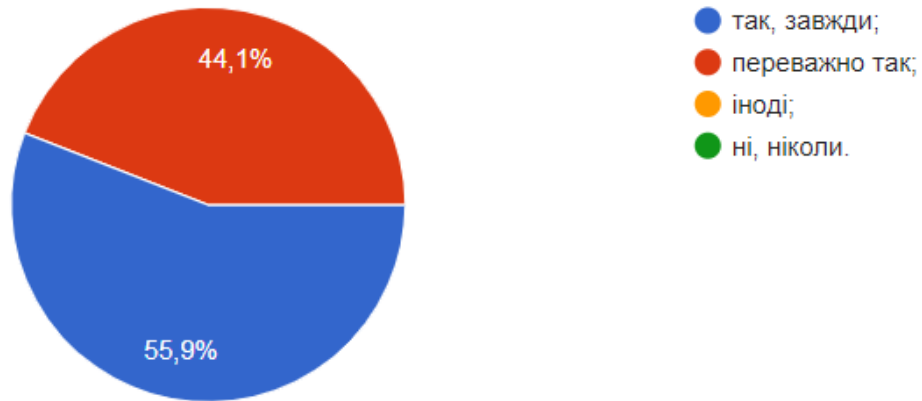
3. У Вашої дитини виникали проблеми з адаптацією у закладі освіти:

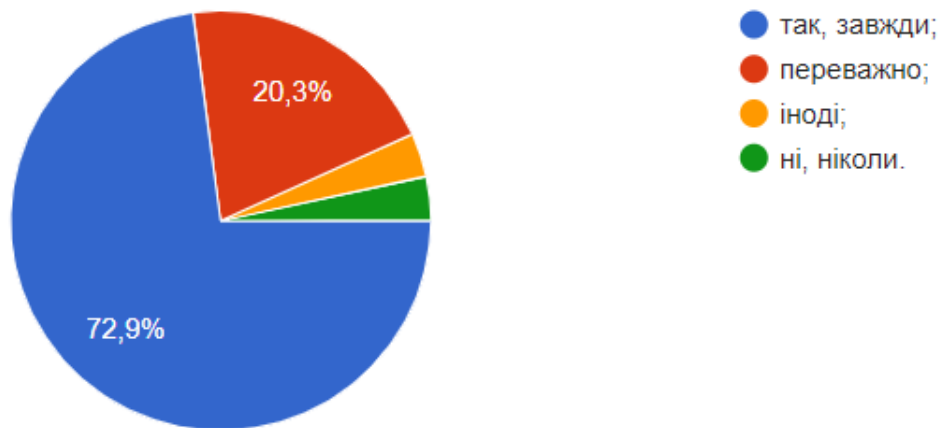
4. Вам завжди вдається поспілкуватися з керівництвом закладу освіти і досягти взаєморозуміння?

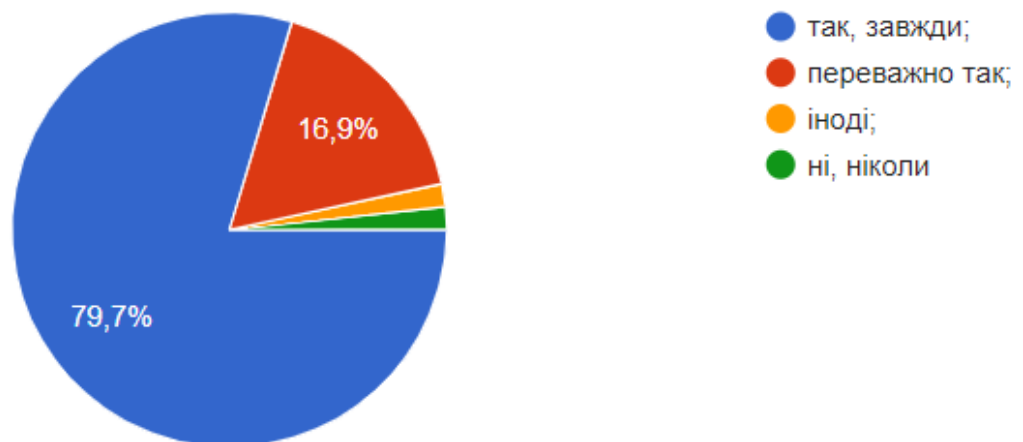
5. Учителі справедливо оцінюють навчальні досягнення Вашої дитини?

6. Ви отримуєте інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень учнів?

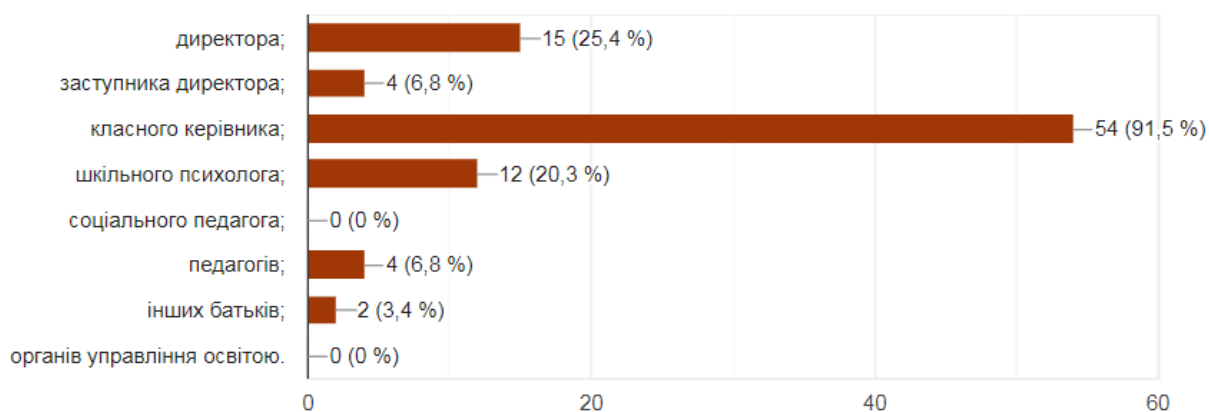
7. Педагоги закладу освіти забезпечують зворотній зв'язок із Вами

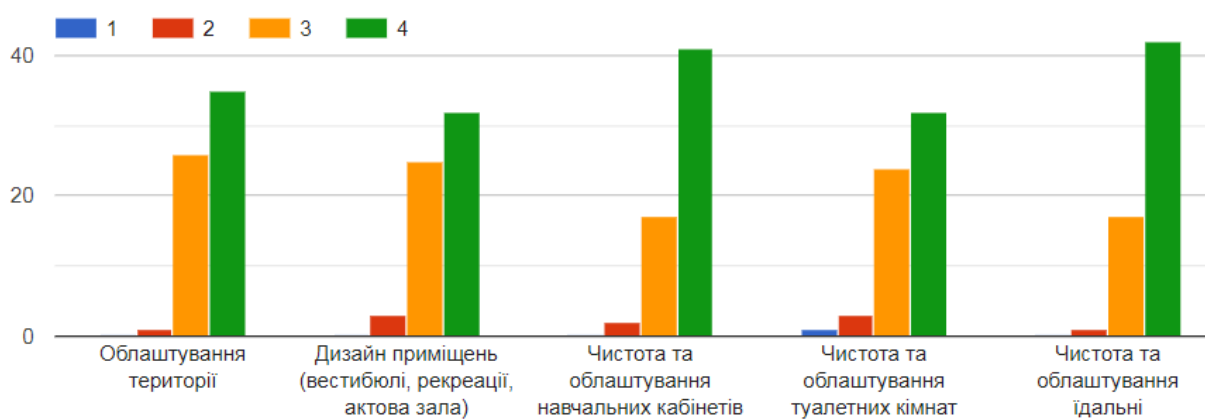
8. Ви задоволені в цілому організацією освітнього процесу в школі?

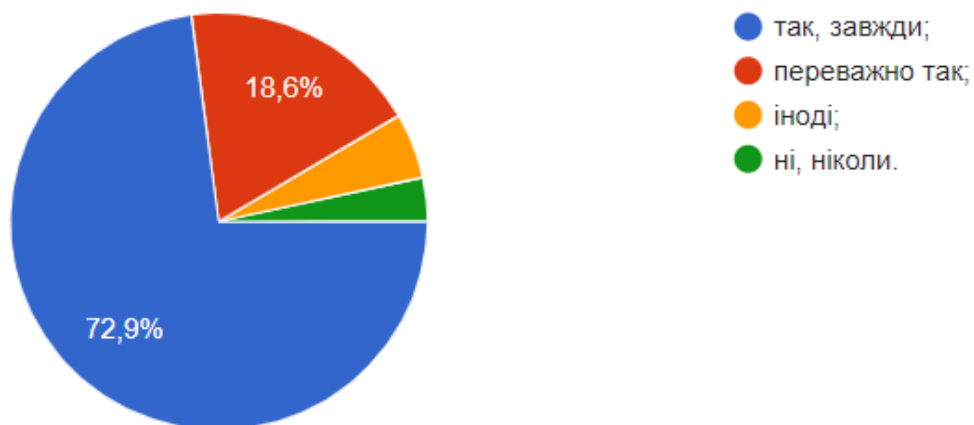
9. На чию допомогу Ви найчастіше розраховуєте в школі у розв'язанні проблемних ситуацій з дитиною

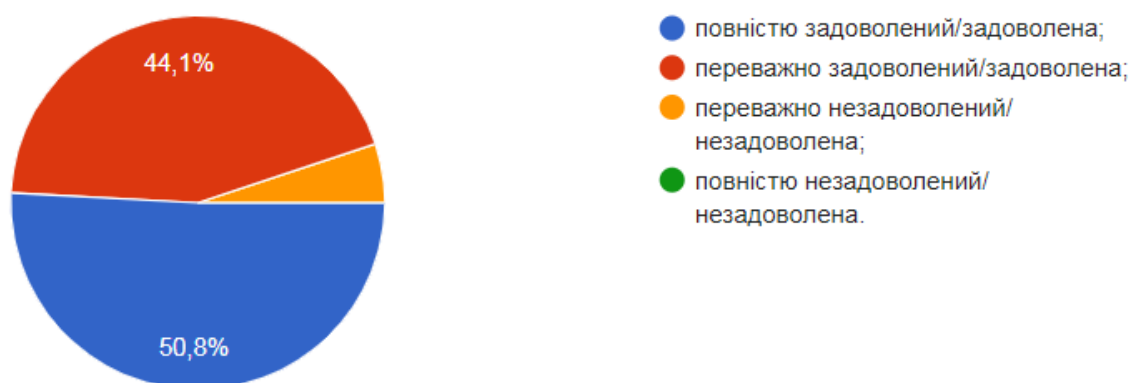
10. Як Ви оціните освітнє середовище за 4-бальною шкалою (1 – дуже погано. 4 – відмінно)

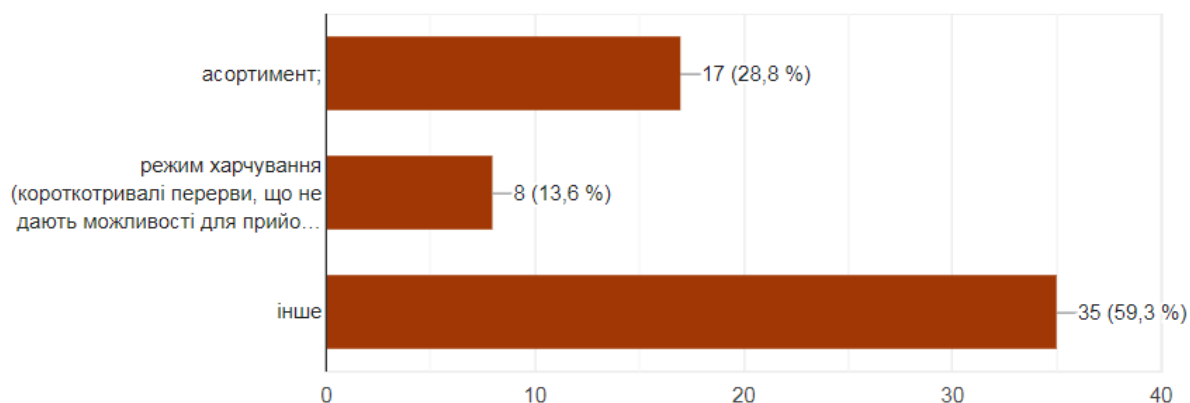
11. Ваша дитина харчується у закладі освіти?

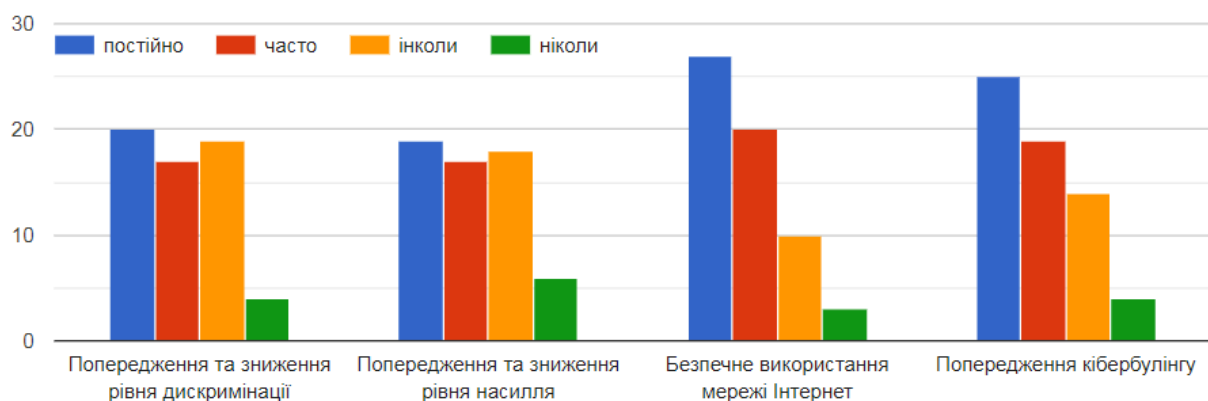
12. Якщо Ваша дитина харчується у школі, то наскільки Ви задоволені харчуванням?

13. Якщо Ви незадоволені організацією харчування у школі, то вкажіть, що саме є причиною

14. Чи проводиться у закладі освіти робота з батьками щодо

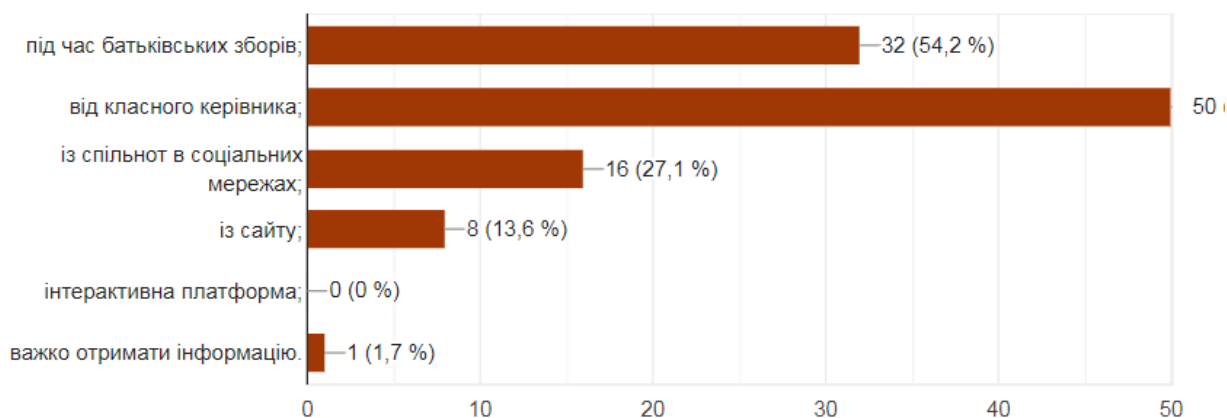
15. Якщо Ви звертались з приводу випадків булінгу, якою була реакція закладу:

16. Чи ознайомлені Ви з правилами поведінки, що прийняті у закладі та дотримуєтесь їх?

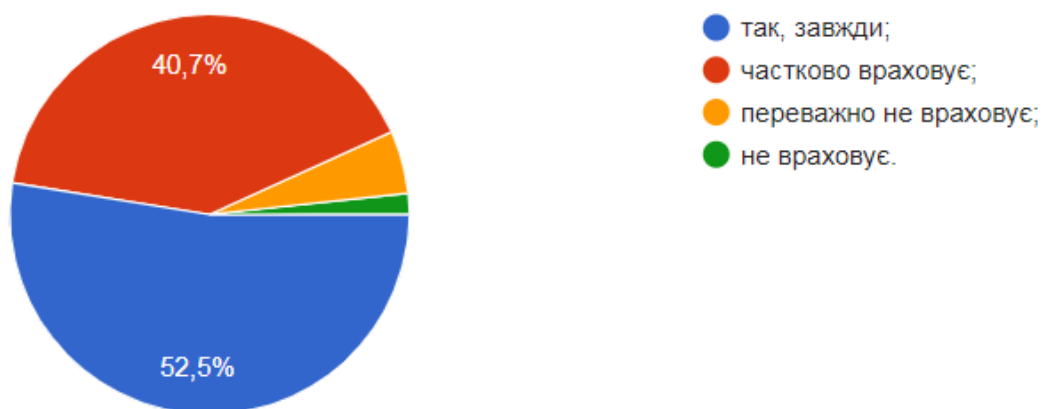
17. Ви отримуєте інформацію про діяльність закладу освіти

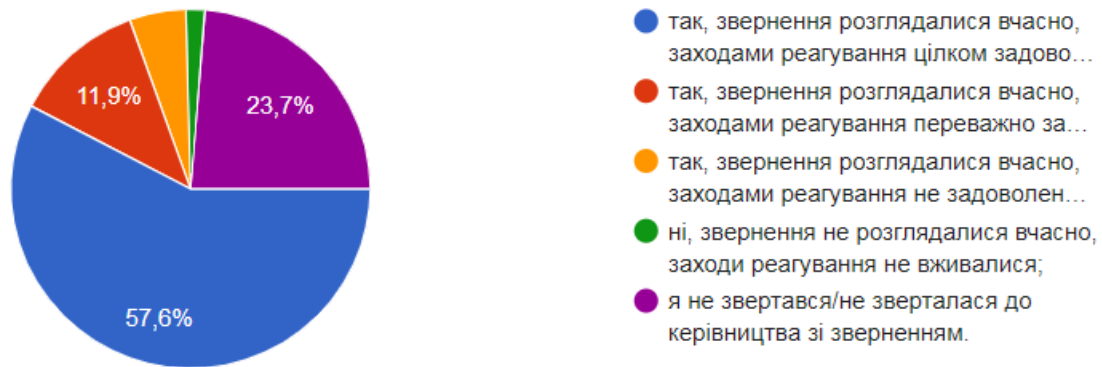
18. Чи порушуються Ваші права учасника освітнього процесу?

19. Школа враховує думку батьків під час прийняття важливих управлінських рішень?

20. Чи вчасно розглядалися Ваші звернення до керівництва та вживалися відповідні заходи реагування на них?

Таким чином, можна зробити висновок про те, що батьки в цілому задоволені організацією освітнього процесу в закладі освіти. Зауваження та пропозиції враховуватимуться з метою подальшого покращення ситуації.

1. Загальні результати свідчать про високий рівень задоволення батьків умовами освітнього середовища у школі.

2. Проте, необхідно приділяти увагу питанням безпеки та комфортності навчальних приміщень, особливо у тих аспектах, які були відзначені батьками як проблемні.

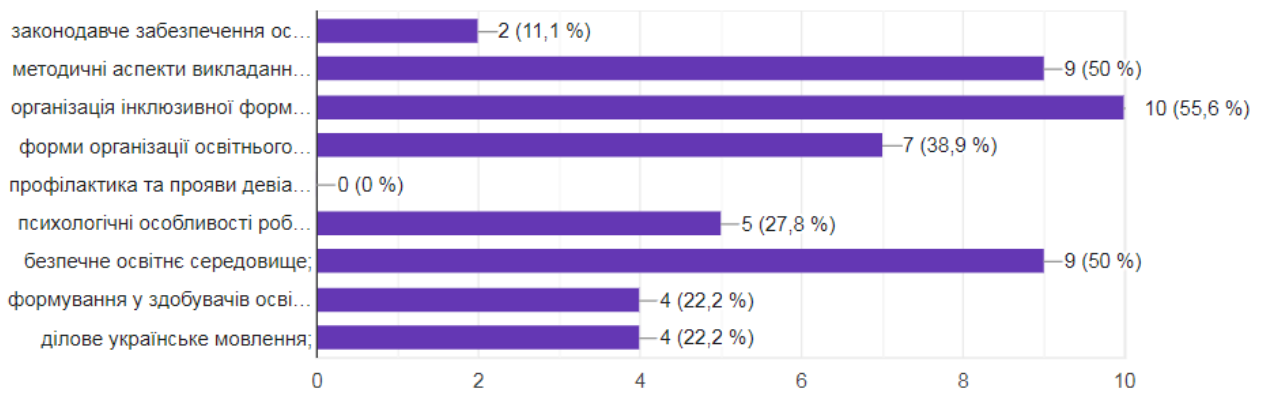
3. Важливо продовжувати підтримувати позитивне відношення між педагогічним персоналом та батьками, а також забезпечувати ефективну комунікацію.

Ці результати слугуватимуть основою для подальшого планування та вдосконалення умов навчання в школі з метою забезпечення всебічного розвитку учнів.

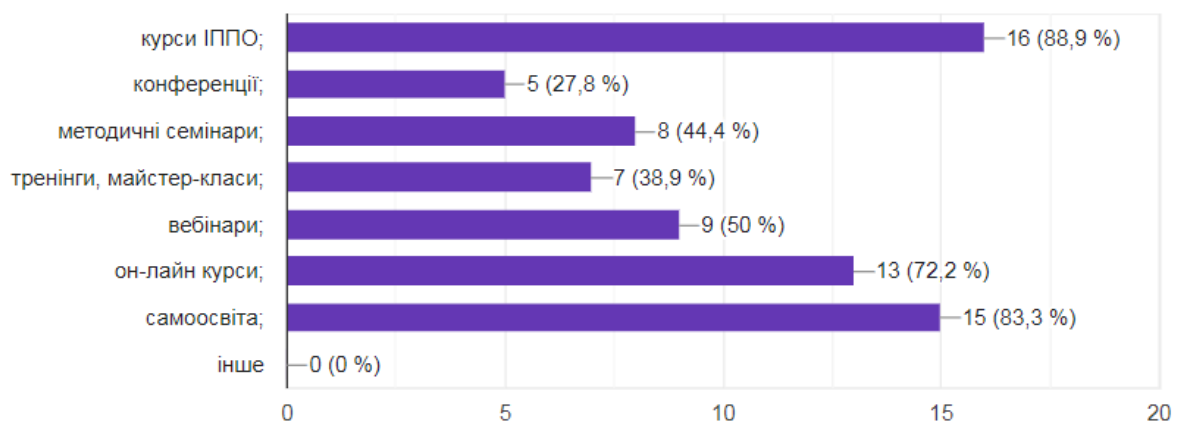
Метою наступного опитування є отримання зворотного зв'язку від вчителів щодо умов освітнього середовища, виявлення сильних сторін та проблем, а також збирання пропозицій для покращення навчального процесу та шкільної інфраструктури

Результати анонімного опитування вчителів:

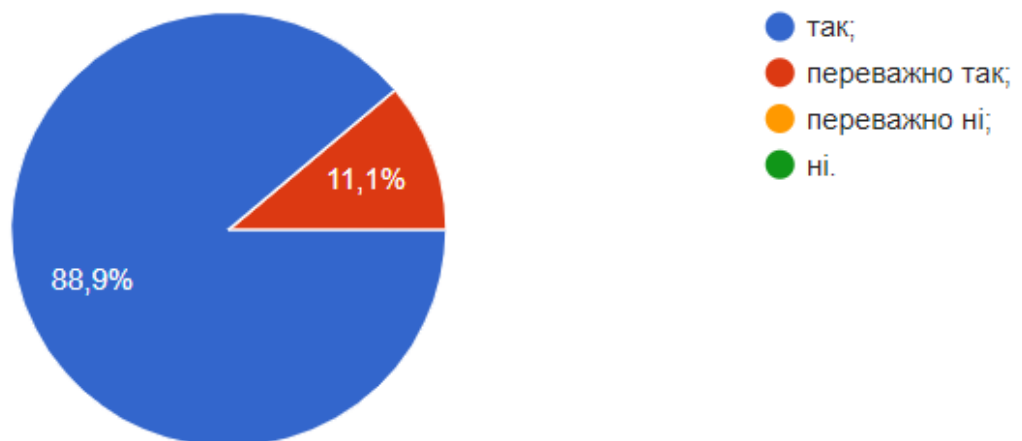
1. Яку тематику для професійного зростання Ви обирали упродовж останніх 5 років?

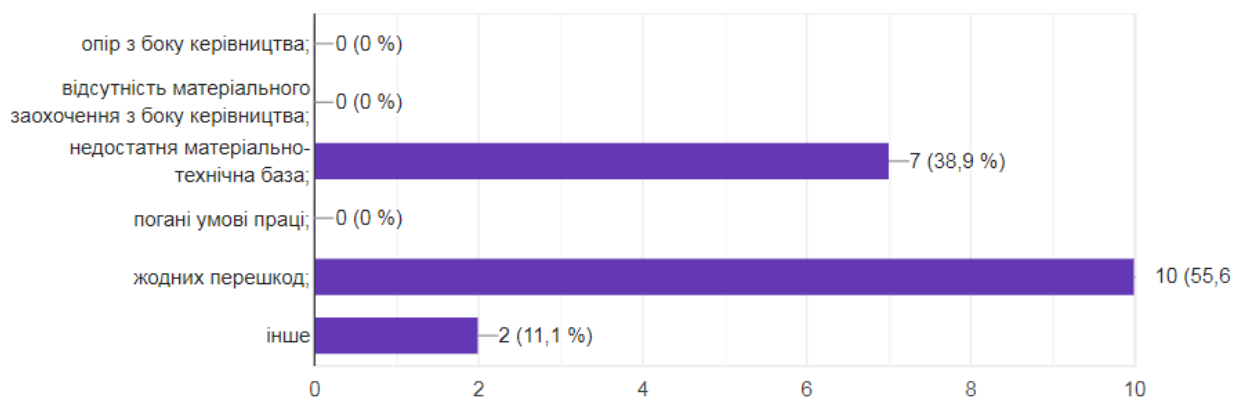
2. За якими формами відбувалося підвищення Вашої професійної кваліфікації?

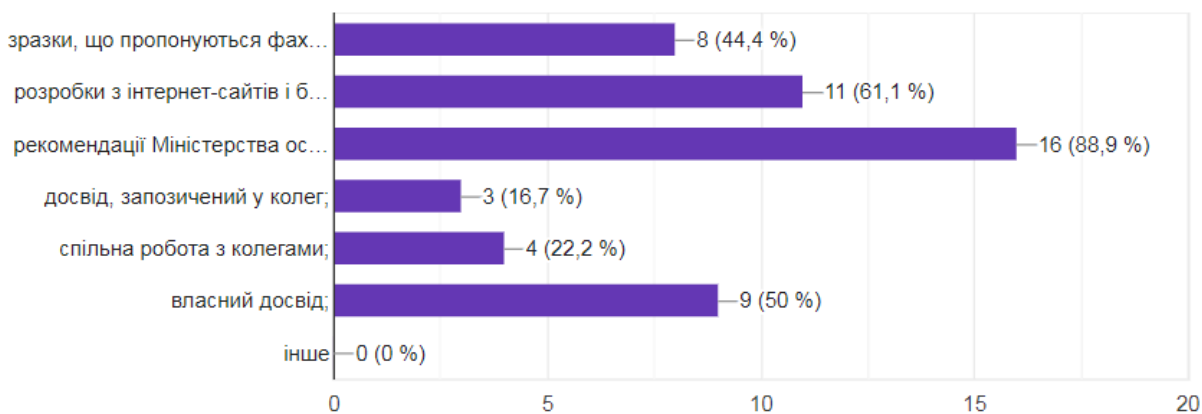
3. У закладі освіти створені умови для постійного підвищення кваліфікації педагогів, їх чергової та позачергової атестації, добровільної сертифікації тощо?

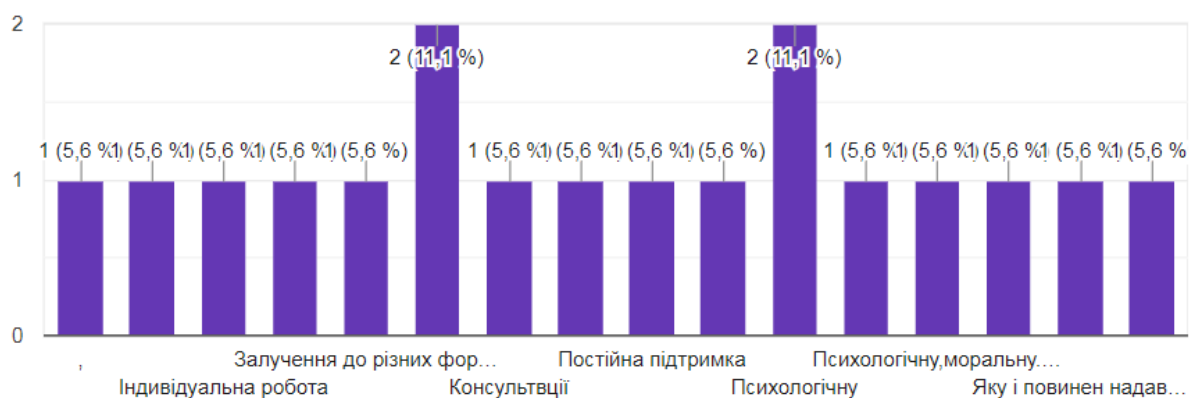
4. Що перешкоджає вашому професійному розвитку?

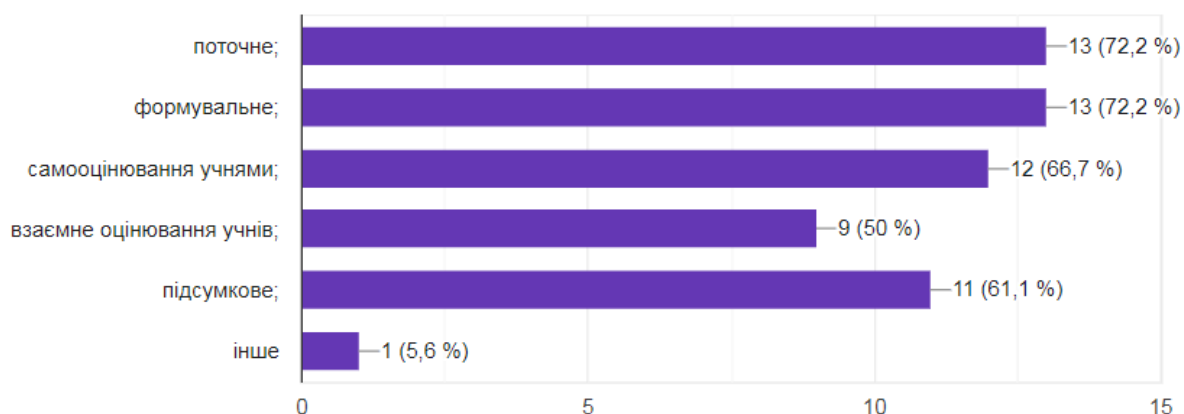
5. Які джерела/ресурси Ви використовуєте при розробленні календарно-тематичного планування?

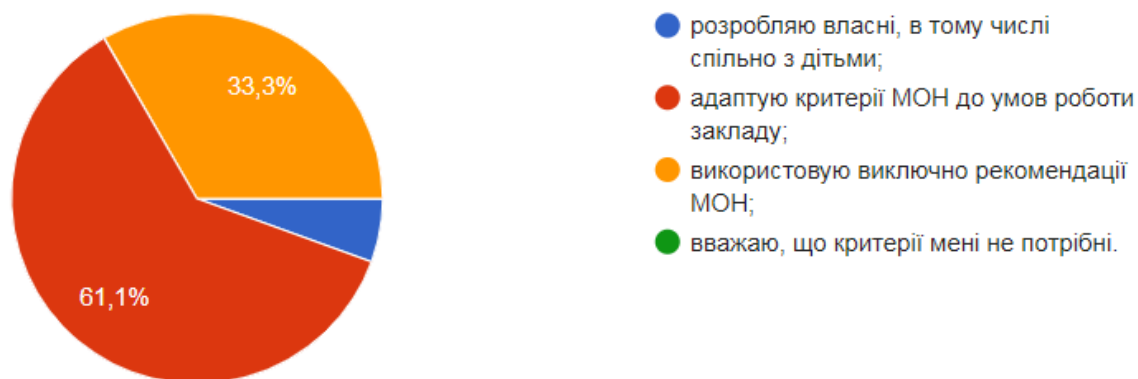
6. Яку підтримку Ви надаєте здобувачам освіти у їхньому навчанні?

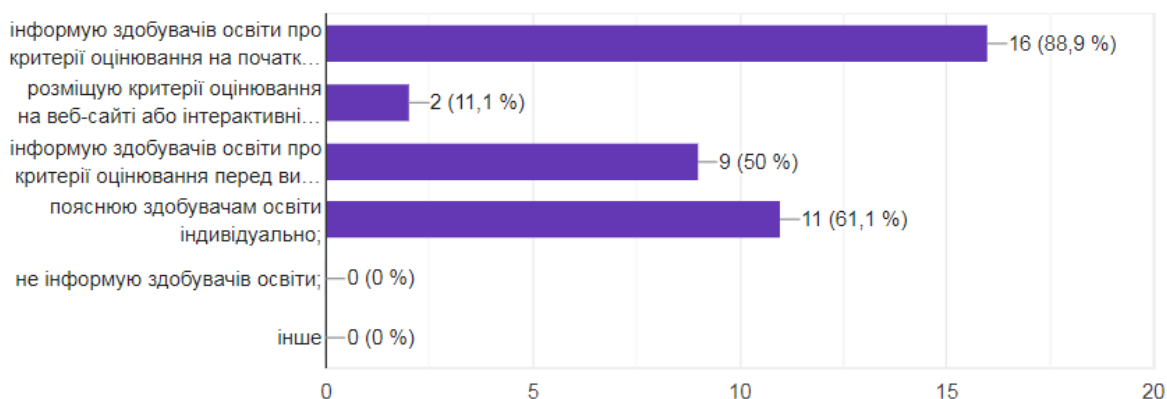
7. Для оцінювання здобувачів освіти Ви використовуєте:

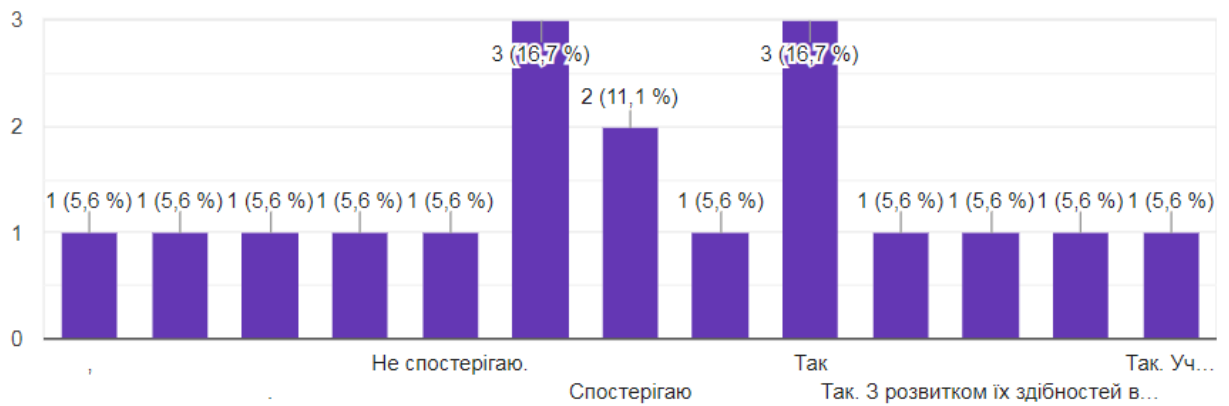
8. Які критерії оцінювання Ви використовуєте предмету (предметів), які викладаєте?

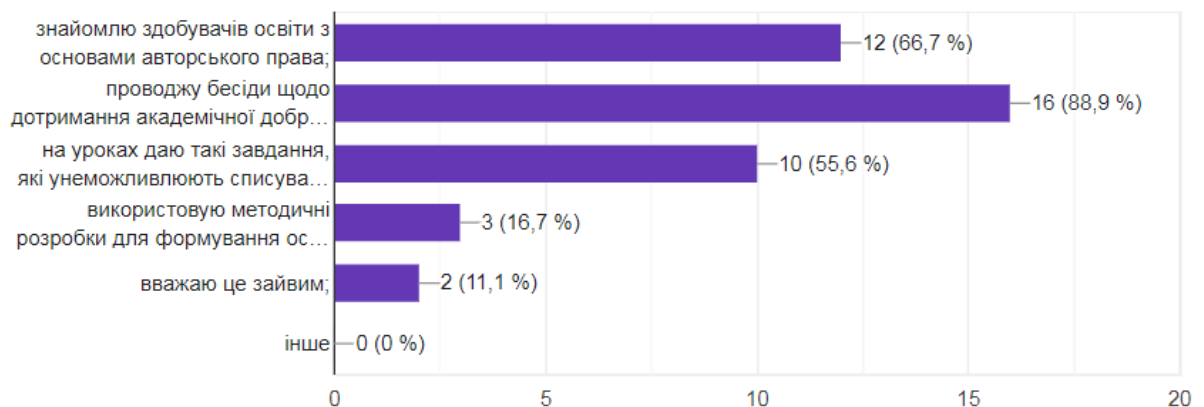
9. Як здобувачі освіти дізнаються про критерії, за якими Ви оцінюєте їх навчальні досягнення?

10. Чи спостерігаєте Ви особистісний поступ здобувачів освіти? Із чим він пов'язаний?

11. Що Ви робите для того, щоб запобігати випадкам порушень академічної доброчесності серед здобувачів освіти (списування, плагіат, фальсифікація тощо)?

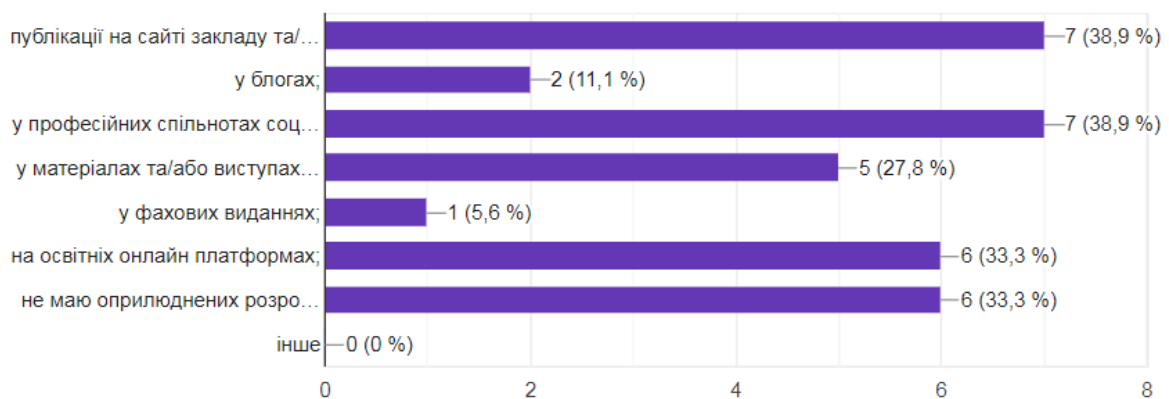
12. Що саме Ви робите для забезпечення академічної доброчесності у своїй професійній діяльності?

Відповіді:

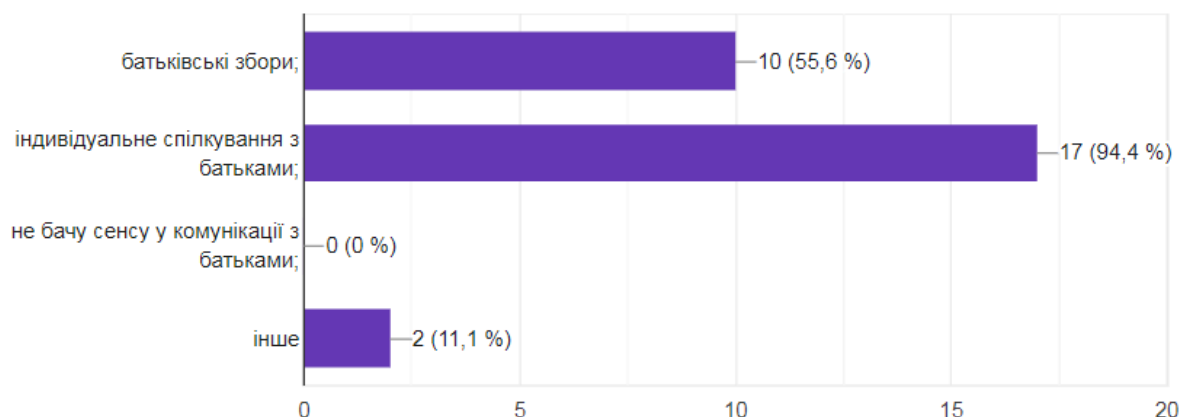
- Не використовую плагіат, дотримуюсь авторських прав
- Бесіди
- Відповідально відношуся до виконання своїх професійних обов'язків.
- Не спонукаю дітей до не доброчесності
- Відповідально і справедливо відношуся до своєї роботи.
- Займаюся самоосвітою
- Опрацьовую досвід інших для створення власних матеріалів
- Вказую джерела інформації

- Складаю тести, контрольні роботи
- Створювати авторські завдання.
- Даю завдання
- При використанні статей для виступів посилаюся на статті та авторів, при написанні робіт вказую перелік використаної літератури чи ресурсів
- Вказую авторів та/або джерело матеріалу (якщо він не мій)
- Усе
- Проводжу бесіди щодо дотримання академічної доброчесності.
- Поступаю доброчесності

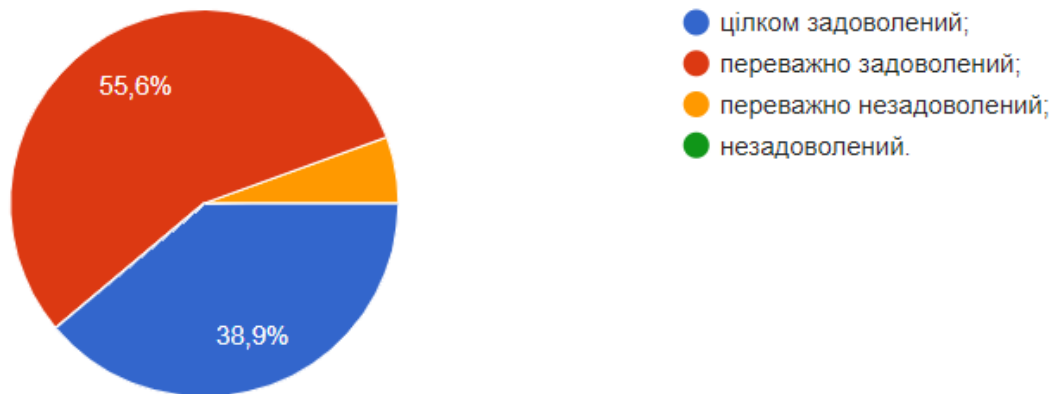
13. Вкажіть у який спосіб Ви поширюєте власний педагогічний досвід?

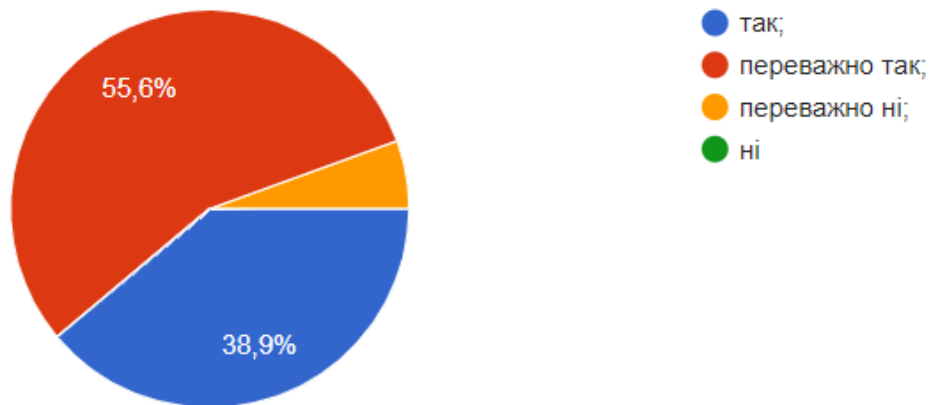
14. Які форми комунікації з батьками Ви використовуєте?

15. Ви задоволені освітнім середовищем та умовами праці у закладі?

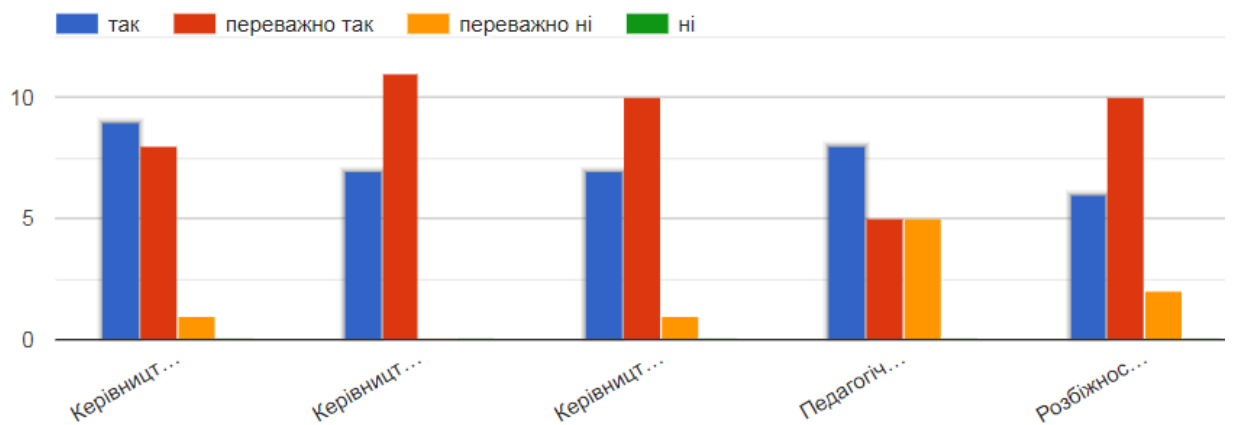
16. Ви задоволені мотиваційними заходами, які практикуються у закладі освіти?

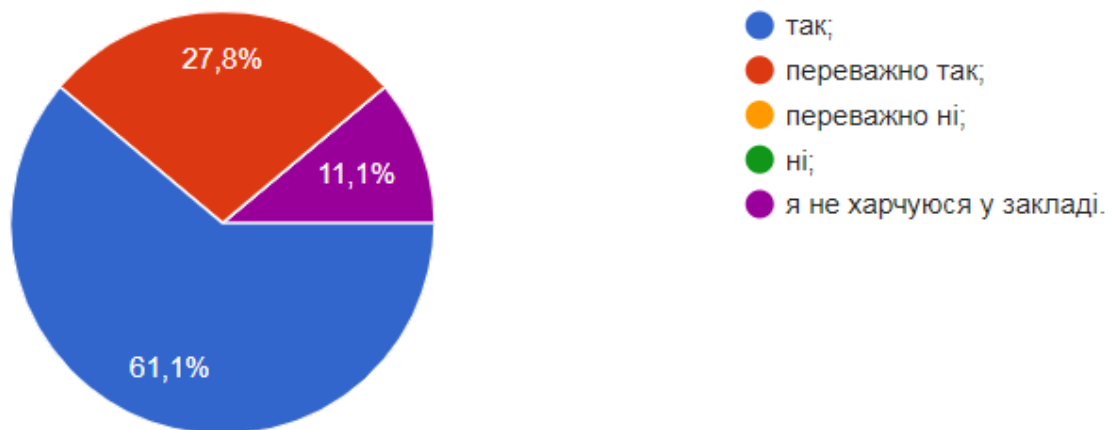
17. Психологічний клімат закладу освіти сприяє співпраці педагогів?

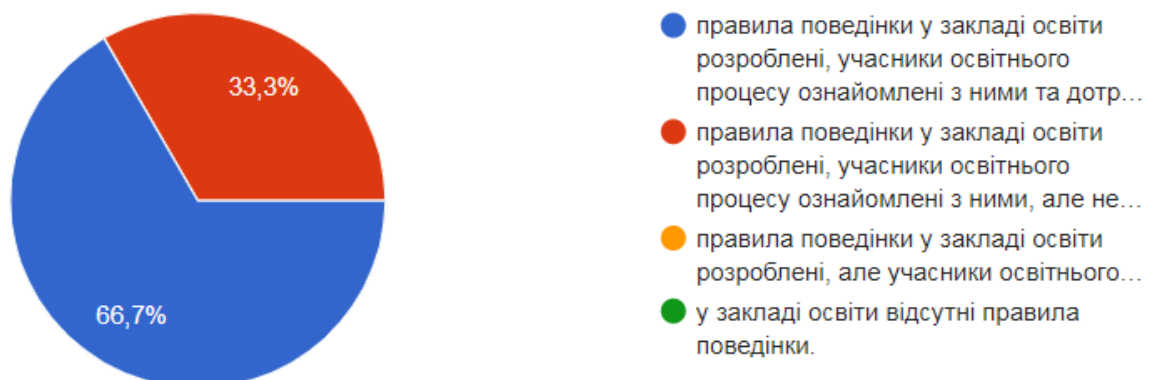
18. Наскільки Ви погоджуєтесь із твердженнями:

19. Вас задовольняють умови організації харчування у закладі?

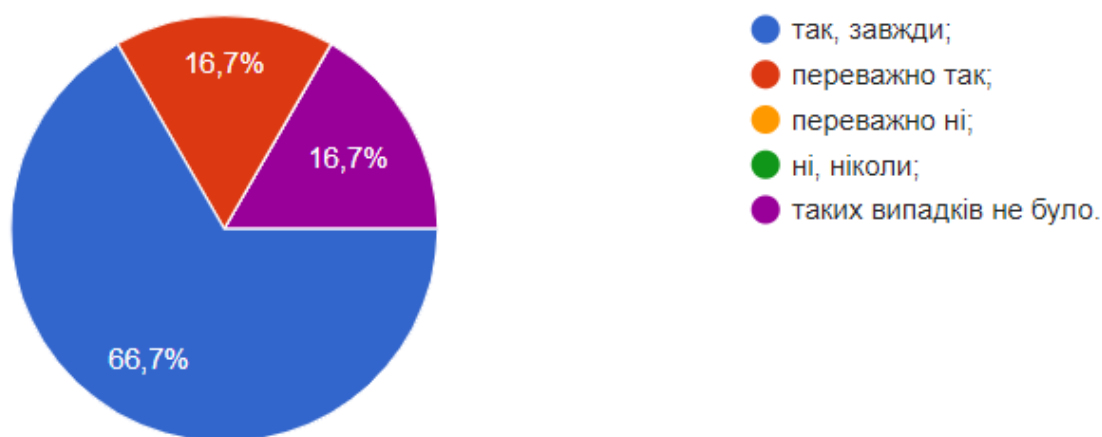
20. У закладі освіти розроблені правила поведінки та учасники освітнього процесу дотримуються їх?

21. Яка Ваша роль у запобіганні проявам дискримінації в закладі освіти?

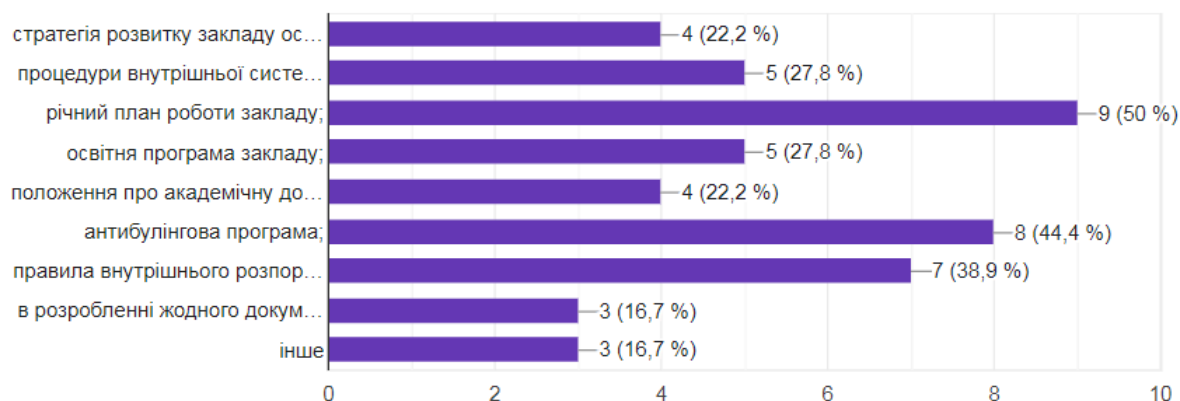
22. У закладі освіти реагують на Ваші звернення про випадки булінгу?

23. У закладі освіти проводиться навчання, просвітницька робота за участі відповідних служб/органів/організацій для учасників освітнього процесу з метою виявлення ознак булінгу (цькування) та запобігання його прояву?

24. Зазначте в розробленні яких документів Ви брали участь

25. Оцініть діяльність педагогічної ради закладу освіти:

26. У закладі освіти проводяться навчання/інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій, інструктажі з домедичної допомоги

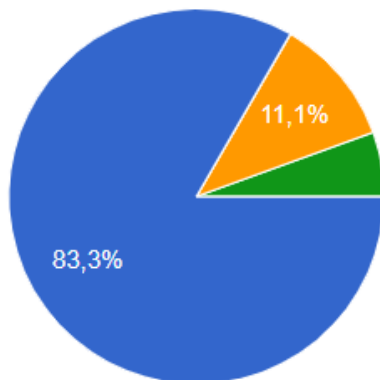

27. У закладі освіти розроблений алгоритм дій у разі нещасного випадку із учасниками освітнього процесу? Ви дотримуетесь його?

- алгоритм дій розроблений, усі педагогічні працівники дотримуються його у разі нещасного випадку;
- алгоритм дій розроблений, але я з ним не ознайомлений/ознайомена;
- алгоритм дій розроблений, але я ним не користуюся, навіть за потреби;
- не володію інформацією.

28. У закладі освіти проводиться інформаційні, освітні заходи, спрямовані на формування негативного ставлення до корупції?

- так, проводяться з усіма учасниками освітнього процесу;
- так, проводяться, але тільки для здобувачів освіти;
- можуть проводитися лише за бажанням учасників освітнього процесу;
- у закладі не проводяться подібні заходи.

Таким чином, результати опитування вчителів вказують на загальний позитивний настрій стосовно освітнього середовища у школі, проте, вони також відображають наявність окремих проблемних аспектів, що потребують уваги та вирішення. На основі цих результатів буде розроблений план дій з метою покращення умов навчання та створення більш безпечного та комфортного середовища для всіх учасників навчального процесу.

Відповідно до проведеного інтерв'ю з практичним психологом закладу, отримали наступні дані.

1. Які показники свідчать про те, що середовище закладу освіти є безпечним для здобувачів освіти, вільним від психологічного та/або фізичного насильства?

Існує кілька ключових показників, які можуть свідчити про те, що середовище навчального закладу є безпечним для учнів і вільним від психологічного та фізичного насильства.

- Низький рівень конфліктів. Зниження частоти конфліктів між учнями та вчителями може свідчити про сприятливе середовище.
- Відсутність агресії та насильства. Наявність програм та політик, спрямованих на запобігання насильства, та відсутність інцидентів насильства можуть свідчити про безпеку.
- Підтримка ментального здоров'я. Наявність психологічних служб, профілактичних програм, які сприяють емоційному та психологічному благополуччю учнів.
- Прозорість і звітність. Існування механізмів звітування та обробки випадків насильства, а також відкритий діалог з учнями, вчителями та батьками щодо цих питань.
- Політики безпеки. Наявність чітких і прозорих політик безпеки та процедур дії в разі виникнення конфліктних ситуацій чи насильства.
- Підтримка спільноти. Співпраця з батьками, місцевими органами влади та іншими учасниками навчального процесу для забезпечення безпеки й благополуччя усіх.

2. Чи існує у закладі освіти План заходів з протидії булінгу (цькуванню)? Які заходи вживаються для попередження насилля? Які заходи вживаються для раннього виявлення ознак насилля?

Так, існує. До таких заходів можна віднести:

- Тренінги для персоналу і учнів. Проведення навчань для вчителів та іншого персоналу щодо розпізнавання, запобігання та втручання у випадки булінгу. Також можуть проводитися тренінги для учнів щодо важливості поважання інших та створення позитивного середовища.

- Створення політик і правил. Розроблення чітких правил і політик, які забороняють будь-яке форму булінгу та насильства, і встановлення відповідних санкцій для порушників.
- Підтримка жертв. Забезпечення підтримки для учнів, які стали жертвами булінгу, включаючи консультування, психологічну допомогу та можливість звертатися за допомогою.
- Спостереження і втручання. Постійне спостереження за ситуаціями булінгу та вчасне втручання для зупинення негативного поведінки та вирішення конфліктів.
- Створення позитивного клімату. Пропаганда культури поваги, толерантності та взаємопідтримки серед учнів і персоналу.

Щодо раннього виявлення ознак насильства, це може включати:

- Системи моніторингу. Встановлення систем для збору і аналізу інформації про випадки булінгу або насильства серед учнів.
- Оцінка ризику. Використання інструментів для оцінки ризику, що дозволяє виявляти учнів, які можуть бути вразливими до насильства.
- Відкрита комунікація. Створення відкритого середовища, де учні можуть вільно звертатися за допомогою та повідомляти про випадки насильства.
- Співпраця зі спеціалістами. Співпраця зі шкільними психологами, соціальними працівниками та іншими фахівцями для виявлення та вирішення проблем.

Ці заходи спрямовані на створення безпечного та позитивного середовища в навчальному закладі та попередження будь-яких випадків насильства чи булінгу

3. Яка робота у закладі освіти здійснюється Вами для виявлення, реагування та запобігання булінгу (цькуванню)?

Психолог у закладі освіти відіграє ключову роль у виявленні, реагуванні та запобіганні булінгу. Ось кілька способів взаємодії психолога з учнями, персоналом та батьками для цих цілей:

- Виявлення. Психолог може проводити індивідуальні консультації з учнями для виявлення ознак страждання від булінгу або участі у ньому. Вони також можуть співпрацювати з вчителями для виявлення патернів поведінки та ситуацій, які можуть свідчити про булінг.
- Підтримка жертв. Психолог може надавати підтримку та консультування для учнів, які стали жертвами булінгу. Це може включати розвиток стратегій управління стресом, підвищення самооцінки та відчуття самовпевненості.
- Проведення тренінгів і навчань. Психолог може організовувати тренінги для учнів, вчителів та батьків щодо розпізнавання, запобігання та ефективної реакції на булінг.
- Системи втручання та підтримки. Психолог може бути частиною команди, яка реагує на випадки булінгу та надає підтримку учням та персоналу. Вони можуть працювати з іншими спеціалістами (наприклад, соціальними працівниками чи адміністраторами) для розв'язання конфліктних ситуацій.
- Створення безпечного середовища. Психолог може працювати з адміністрацією та персоналом для розробки політик та програм, спрямованих на створення безпечного та підтримуючого середовища для всіх учасників навчального процесу.

Роль психолога важлива для забезпечення психологічного благополуччя учнів та виявлення та запобігання булінгу в навчальних закладах.

4. Чи звертаються до Вас учасники освітнього процесу за допомогою у випадках насилля у школі?

Так, інколи. Учасники освітнього процесу, включаючи учнів, батьків та персонал школи, можуть звертатися до психолога за допомогою у випадках

насильства у школі. Психолог є одним із ключових ресурсів для надання підтримки, консультацій та реагування на такі ситуації.

5. Які Ваші дії у разі надходження подібних звернень?

В залежності від категорій звернень. Ось які конкретні групи можуть звертатися до психолога у випадках насильства:

Учні. Учні, які стали жертвами насильства у школі, можуть звертатися до психолога для отримання підтримки, консультування та допомоги у розумінні своїх почуттів та вирішенні проблем.

Батьки. Батьки можуть звертатися до шкільного психолога для консультування та підтримки у випадках, коли їхні діти стають жертвами насильства або коли вони мають питання щодо того, як ефективно реагувати на такі ситуації.

Персонал школи. Вчителі, адміністратори та інший персонал школи можуть звертатися до психолога для отримання порад та підтримки щодо ефективних стратегій реагування на випадки насильства у школі та підтримки жертв.

Психолог може надавати психологічну першу допомогу, проводити індивідуальні консультації, сприяти вирішенню конфліктів та розв'язуванню проблем, а також співпрацювати з іншими фахівцями для забезпечення безпеки та благополуччя учнів у школі

6. Чи є дієвими правила поведінки, оприлюднені у закладі освіти?

Так, вони повністю дієві. Учасники освітнього процесу дотримуються цих правил, а адміністрація закладу контролює цей процес.

7. Яка частка здобувачів освіти, в тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах, які в разі потреби, отримують психолого-соціальну підтримку у закладі освіти?

Всі, хто хоче отримати таку допомогу.

8. Назвіть служби/органи/організації, з якими Ви співпрацюєте для вирішення проблем пов'язаних з насиллям?

Психолог школи може співпрацювати з різними службами, органами та організаціями для вирішення проблем, пов'язаних з насильством у школі. Ось кілька з них:

- Шкільна адміністрація та учителі. Психолог може співпрацювати з адміністрацією школи та вчителями для виявлення випадків насильства, втручання в ситуації та розв'язання конфліктів.
- Соціальні працівники: У багатьох школах є соціальні працівники, які можуть співпрацювати з психологом для надання підтримки жертвам насильства, розв'язання сімейних проблем та надання інших соціальних послуг.
- Медичні працівники. Психолог може співпрацювати з медичними працівниками, такими як лікарі та психіатри, для надання медичної підтримки та консультацій у випадках, коли це необхідно.
- Поліція та правоохоронні органи. У випадках серйозного насильства або злочинів психолог може співпрацювати з поліцією та іншими правоохоронними органами для забезпечення безпеки та проведення розслідування.
- Центри соціально-психологічної допомоги: Ці центри можуть надавати консультативну підтримку та допомогу для учнів, які стали жертвами насильства, а також для їхніх сімей.
- Громадські організації. Психолог може співпрацювати з різними громадськими та неприбутковими організаціями, які працюють у сфері захисту прав дітей та боротьби з насильством, для надання підтримки та ресурсів.

Ці співробітництва можуть допомогти забезпечити комплексний підхід до вирішення проблем насильства у школі та підтримати жертв насильства у їхній подальшій реабілітації.

9. Яка Ваша роль у налагодженні партнерства та діалогу між учасниками освітнього процесу?

Роль психолога у налагодженні партнерства та діалогу між учасниками освітнього процесу може бути визначальною для створення позитивного та сприяючого навчального середовища. Ось деякі аспекти цієї ролі:

- Створення довіри та сприяння відкритому спілкуванню. Психолог може допомогти створити атмосферу довіри та відкритості серед учасників освітнього процесу. Вони можуть надавати конфіденційну підтримку та стимулювати діалог між учнями, батьками та персоналом школи.
- Фасилітація групової роботи. Психолог може організовувати групові зустрічі, де учасники можуть обговорювати проблеми, обмінюватися думками та ідеями, а також працювати над спільними проектами.
- Підтримка вирішення конфліктів. Психолог може допомагати учасникам освітнього процесу вирішувати конфлікти та знаходити компромісні рішення шляхом сприяння відкритому спілкуванню та взаєморозумінню.
- Проведення тренінгів з комунікаційних навичок. Психолог може проводити тренінги з комунікаційних навичок для учасників освітнього процесу, щоб зміцнити їхні здібності до ефективного спілкування та співпраці.
- Розвиток емоційної інтелігентності. Психолог може працювати з учасниками освітнього процесу для розвитку їхньої емоційної інтелігентності, що сприяє покращенню спілкування та взаєморозуміння.
- Сприяння включеності та різноманітності. Психолог може підтримувати ініціативи, спрямовані на створення відкритого та прийняттого середовища для всіх учасників освітнього процесу незалежно від їхньої раси, статі, сексуальної орієнтації чи інших характеристик.

Психологічна підтримка та сприяння діалогу між учасниками освітнього процесу може значно сприяти покращенню взаєморозуміння, підтримці соціального та емоційного благополуччя та створенню позитивної шкільної культури

10. Чи вважаєте Ви середовище закладу освіти психологічно комфортним для учасників освітнього процесу? (З огляду на звернення учасників освітнього процесу та з урахуванням заходів до участі у яких Вас було залучено).

Так, середовище закладу освіти є психологічно комфортним для учасників освітнього процесу.

11. З яких питань до Вас найчастіше звертались учасники освітнього процесу?

Учасники освітнього процесу можуть звертаються до шкільного психолога з різноманітними питаннями та проблемами, що стосуються їхнього психологічного благополуччя та навчального процесу. Ось деякі з найчастіших питань, з якими звертаються до шкільного психолога:

- Емоційний стан та стрес. Учні можуть звертатися до психолога для отримання підтримки та порад щодо управління стресом, тривоги, депресією та іншими емоційними труднощами.
- Проблеми взаємодії з однокласниками та співробітниками. Учні можуть шукати поради щодо взаємодії з однокласниками, вирішення конфліктів та побудови здорових міжособистісних відносин.
- Адаптація та соціальна інтеграція. Учні, які переходять у нове середовище, таке як першокласники чи учні, що змінили школу, можуть звертатися до психолога для отримання підтримки у процесі адаптації та соціальної інтеграції.
- Проблеми в навчанні та виконання домашніх завдань. Учні можуть шукати поради щодо підвищення академічних навичок,

управління часом, підготовки до іспитів та вирішення інших питань, пов'язаних з навчанням.

- Поведінкові та розвиткові питання. Батьки можуть звертатися до психолога для отримання порад щодо виховання дітей, вирішення проблем поведінки та розвитку навичок саморегуляції у дітей.
- Консультування батьків та вчителів. Батьки та вчителі також можуть звертатися до психолога для отримання порад щодо взаємодії з дітьми, управління класним керівництвом, побудова позитивного класного середовища та інших питань.

12. Які заходи вживаються Вами під час адаптаційного періоду здобувачів освіти?

Під час адаптаційного періоду здобувачів освіти (наприклад, першокласників або учнів, які перейшли до нової школи) шкільний психолог здійснює низку заходів для полегшення адаптації учнів. Ось деякі з них:

1. Діагностичні заходи:

- Психологічне тестування для оцінки рівня тривожності, комунікативних навичок, соціальної адаптації.
- Спостереження за поведінкою учнів у класі та на перервах.
- Проведення опитувань серед учнів, вчителів та батьків.

2. Консультації та підтримка:

- Індивідуальні та групові консультації для учнів, де обговорюються їхні переживання, труднощі та страхи.
- Консультації для батьків з метою надання рекомендацій щодо підтримки дитини вдома.
- Консультації для вчителів для надання рекомендацій щодо створення комфортного навчального середовища.

3. Психологічні тренінги та заняття:

- Проведення тренінгів з розвитку комунікативних навичок, підвищення самооцінки, управління стресом.

- Заняття з соціально-емоційного розвитку, спрямовані на розвиток емоційного інтелекту, емпатії та взаємодопомоги.

4. Соціалізаційні заходи:

- Організація групових ігор та активностей, спрямованих на знайомство і згуртування класного колективу.
- Впровадження програм наставництва, де старші учні допомагають новачкам адаптуватися до шкільного життя.

5. Підтримка у навчанні:

- Співпраця з вчителями для розробки індивідуальних навчальних планів для учнів, які потребують додаткової допомоги.
- Підтримка учнів у плануванні навчального процесу, розвитку навичок самостійного навчання.

6. Профілактика та інтервенція:

- Проведення профілактичних заходів щодо булінгу, насильства та інших негативних явищ.
- Вчасне втручання у випадку виявлення психологічних проблем, надання першої психологічної допомоги.

7. Інформування та просвітницька діяльність:

- Проведення лекцій та семінарів для учнів та батьків на теми, пов'язані з психологічним здоров'ям та адаптацією.
- Надання інформаційних матеріалів (брошури, пам'ятки) про способи подолання стресу, підтримку позитивного настрою.

Завдяки цим заходам, шкільний психолог допомагає учням легше пристосуватися до нових умов, зменшити стрес і тривогу, а також сприяє створенню позитивної атмосфери у школі.

13. Як забезпечується психолого-педагогічний супровід інклюзивного навчання?

Психолого-педагогічний супровід інклюзивного навчання забезпечується через системний підхід, який включає різноманітні заходи для підтримки учнів з особливими освітніми потребами, їхніх родин та педагогічного колективу. Ось ключові складові цього процесу:

- 1) Діагностика та оцінювання
- 2) Індивідуальний підхід
- 3) Консультативна та методична підтримка
- 4) Соціально-педагогічна підтримка
- 5) Командна робота
- 6) Тренінги та підвищення кваліфікації
- 7) Організація освітнього процесу
- 8) Робота з батьками та громадськістю

Ці заходи сприяють створенню умов для всебічного розвитку учнів з особливими освітніми потребами, їхньої успішної інтеграції в шкільне життя та забезпечення рівного доступу до якісної освіти.

14. Чи застосовується у закладі корекційна спрямованість освітнього процесу?

Так, у нашому закладі застосовується корекційна спрямованість освітнього процесу для учнів з особливими освітніми потребами. Це включає різноманітні заходи та методики, які спрямовані на підтримку та розвиток учнів з певними труднощами в навчанні, фізичними чи психічними особливостями. Ось як це реалізується:

- 1) Розробка індивідуальних навчальних планів (ІНП)
 - Індивідуальні навчальні плани складаються з урахуванням особливостей та потреб кожного учня.
 - Ці плани можуть включати адаптовані завдання, спеціальні методи навчання та використання допоміжних технологій.
- 2) Корекційні заняття

- Проведення спеціальних корекційних занять, таких як логопедичні заняття, терапія мовлення, корекція дислексії, заняття з розвитку моторики та сенсорики.
- Ці заняття можуть проводити шкільні психологи, логопеди, дефектологи та інші спеціалісти.

3) Психолого-педагогічна підтримка

- Надання психологічної допомоги для підтримки емоційного та психічного здоров'я учнів.
- Педагогічна підтримка для розвитку соціальних навичок, подолання комунікативних бар'єрів та інтеграції в класний колектив.

4) Адаптація навчальних матеріалів

- Використання адаптованих підручників, дидактичних матеріалів та ресурсів, що враховують особливі потреби учнів.
- Забезпечення доступності навчальних матеріалів для учнів з порушеннями зору, слуху, моторики тощо.

5) Спеціальні освітні методи:

- Використання методик, які відповідають потребам учнів, таких як методи мультисенсорного навчання, використання спеціальних комп'ютерних програм та пристроїв.
- Застосування інклюзивних педагогічних практик, що сприяють участі всіх учнів у навчальному процесі.

6) Співпраця з родинами

- Включення батьків у процес розробки та реалізації корекційних програм.
- Надання консультацій для батьків щодо підтримки дітей вдома та забезпечення неперервності корекційного впливу.

7) Моніторинг та оцінка ефективності

- Регулярний моніторинг прогресу учнів та коригування індивідуальних планів відповідно до їхніх досягнень і труднощів.

- Оцінка ефективності застосовуваних методів та програм з метою їх подальшого вдосконалення.

Ці заходи сприяють не лише навчальному, але й соціальному та емоційному розвитку учнів, допомагають їм адаптуватися до шкільного середовища та досягати успіхів у навчанні

15. Які дидактичні засоби, що є у закладі, Ви використовуєте при роботі з дітьми з особливими освітніми потребами?

У своїй роботі можна використовувати різні дидактичні засоби при роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, щоб допомогти їм розвиватися та навчатися ефективніше. Ось деякі з основних дидактичних засобів:

1. Візуальні матеріали.

- Картки з зображеннями та символами для розвитку мовлення, комунікативних навичок та пізнавальних процесів.
- Схеми, діаграми, таблиці для пояснення складних понять у спрощеній формі.
- Ілюстровані книги та підручники, адаптовані для дітей з особливими освітніми потребами.

2. Аудіовізуальні засоби.

- Відеоматеріали та мультимедійні презентації для залучення уваги та полегшення сприйняття інформації.
- Аудіокниги та записи для дітей з порушеннями зору або труднощами у читанні.

3. Інтерактивні технології.

- Інтерактивні дошки для залучення дітей до активної участі в навчальному процесі.
- Комп'ютерні програми та додатки, які адаптовані для навчання дітей з особливими потребами (наприклад, програми для розвитку мовлення, когнітивних навичок).

4. Тактильні та сенсорні матеріали

- Тактильні іграшки та предмети для розвитку дрібної моторики, сенсорного сприйняття та концентрації уваги.
- Сенсорні панелі, килимки, м'ячики для стимуляції сенсорної інтеграції.

5. Логопедичні та мовленнєві матеріали:

- Артикуляційні тренажери, дзеркала для контролю правильності вимови.
- Ігрові матеріали для розвитку фонематичного слуху, артикуляційної моторики та лексико-граматичних навичок.

6. Соціальні історії та сценарії

- Книги та картки з соціальними історіями для розвитку соціальних навичок та емоційного інтелекту.
- Рольові ігри та драматизації для навчання дітей соціальним ситуаціям та поведінці.

7. Психотерапевтичні засоби

- Малювання, ліплення, творчі заняття для емоційного вираження та розвитку креативності.
- Казкотерапія та арт-терапія для роботи з емоційними та психологічними проблемами.

8. Ігрові методи

- Настільні та рухливі ігри для розвитку пізнавальних, комунікативних та соціальних навичок.
- Пазли, конструктори, логічні ігри для стимуляції мислення та вирішення проблем.

Ці засоби використовуються для створення індивідуальних і групових програм, що відповідають особливим потребам кожної дитини. Це допомагає дітям розвивати необхідні навички, покращувати навчальні результати та успішно інтегруватися в шкільне середовище.

16. Як організована співпраця педагогів щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами?

Організація співпраці педагогів щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами є ключовим аспектом успішної реалізації інклюзивної освіти. Така співпраця включає кілька важливих елементів:

1. Командна робота та міждисциплінарний підхід

- Індивідуальні команди супроводу. До складу команди входять класний керівник, шкільний психолог, логопед, дефектолог, асистент учителя, соціальний педагог, медичний працівник та, за потреби, інші фахівці. Вони спільно планують та реалізують індивідуальні програми розвитку (ІПР) для кожної дитини з особливими освітніми потребами.
- Регулярні зустрічі команди. Команда регулярно зустрічається для обговорення прогресу учнів, виявлення проблем та коригування навчальних планів і методик.

2. Спільне планування

- Індивідуальні навчальні плани (ІНП). Розробка ІНП включає участь усіх педагогів та спеціалістів, які працюють з дитиною. Це забезпечує комплексний підхід до навчання та розвитку учня.
- Корекційні та реабілітаційні плани. Розробка і впровадження планів корекційної роботи, які включають спеціальні заняття та вправи для розвитку необхідних навичок.

3. Підвищення кваліфікації педагогів

- о Тренінги та семінари. Організація навчання для педагогів щодо сучасних методик інклюзивного навчання, роботи з дітьми з різними типами особливих освітніх потреб, використання спеціальних дидактичних засобів та технологій.
- о Консультації та методична підтримка. Постійна методична підтримка з боку шкільного психолога, логопеда, дефектолога та інших фахівців.

4. Використання інтерактивних та інноваційних методів навчання

- Спільні уроки. Проведення спільних уроків, де беруть участь як основні педагоги, так і асистенти вчителя, що дозволяє забезпечити диференційований підхід до навчання учнів з особливими освітніми потребами.
- Проектне навчання. Залучення учнів до проектної діяльності, яка сприяє розвитку навичок співпраці, креативності та самостійності.

5. Співпраця з батьками

- Інформування та підтримка. Регулярне інформування батьків про прогрес їхніх дітей, залучення їх до планування і реалізації індивідуальних програм розвитку.
- Консультації для батьків. Надання рекомендацій щодо підтримки дітей вдома, участі у навчальному процесі та розв'язання проблем, які можуть виникати.

6. Моніторинг та оцінка ефективності

- Регулярний моніторинг. Постійний аналіз успішності учнів, оцінка ефективності застосованих методик та адаптація навчальних планів відповідно до потреб учнів.
- Оцінка прогресу. Використання різних методів оцінки прогресу учнів, включаючи формувальну та підсумкову оцінку, а також зворотний зв'язок від учнів та батьків.

Ця комплексна система співпраці дозволяє створити сприятливі умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами, забезпечити їх інтеграцію в шкільне середовище та сприяти їхньому всебічному розвитку

17. Чи співпрацює заклад освіти з інклюзивно-ресурсним центром, у тому числі щодо психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами?

Так, наш заклад освіти активно співпрацює з інклюзивно-ресурсним-центром (ІРЦ) щодо психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. Ця співпраця включає кілька важливих аспектів:

1. Первинна діагностика та оцінка.
2. Індивідуальні програми розвитку (ІПР).
3. Консультативна підтримка.
4. Підвищення кваліфікації педагогів.
5. Психолого-педагогічний супровід.
6. Соціальна інтеграція та підтримка.
7. Документація та звітність.

Ця співпраця забезпечує комплексний підхід до навчання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами, сприяє підвищенню якості освіти та створенню інклюзивного середовища у школі

Таким чином, проаналізувавши результати дослідження можна зробити загальні висновки про те, що:

1) приміщення і територія закладу є безпечними і комфортними для навчання та праці, проте вона не обладнана спеціальними засобами для людей з особливими освітніми потребами, які пов'язані з руховою діяльністю;

2) заклад освіти забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідне для реалізації освітньої програми;

3) здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх;

4) працівники закладу обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях;

- 5) у закладі створені всі умови для здорового та якісного харчування здобувачів освіти, працівників;
- 6) створено всі умови для безпечного використання мережі Інтернет, формування навичок безпечної поведінки в Інтернеті;
- 7) постійно здійснюється адаптація та інтеграція здобувачів освіти до освітнього процесу, професійна адаптація працівників;
- 8) у закладі на високому рівні здійснюється планування та реалізація заходів щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу;
- 9) у закладі розроблено правила поведінки учасників освітнього процесу, забезпечується контроль за їх дотриманням відповідно до етичних норм, поваги до гідності, прав і свобод людини;
- 10) у закладі здійснюється протидія проявам булінгу, іншому насильству, дотримання порядку реагування на їх прояви;
- 11) приміщення закладу облаштовано з урахуванням принципів універсального дизайну та частково індивідуального пристосування;
- 12) відбувається застосування методик та технологій роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;
- 13) відбувається постійно різнобічна співпраця з батьками дітей з ООП, інклюзивно-ресурсним центром щодо залучення їх до підтримки дітей під час освітнього процесу;
- 14) освітнє середовище закладу мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, формування навичок здорового способу життя;
- 15) у закладі створено простір інформаційної взаємодії та соціальнокультурної комунікації учасників освітнього процесу.